"Cu cât un popor este mai încercat, cu cât este mai expus la împilări și ispitiri de tot felul, cu atât poporul acela are șansa de a fi mai înțelept și mai destoinic în a învinge iadul. Să ne rugăm la Dumnezeu să învățăm din încercări, să ne călim în suferințe, căci răbdarea înțeleaptă și până la capăt este mântuitoare, după cuvântul lui Hristos..."

(Părintele Iustin Pârvu; citiți, în acest număr, interviul de la pag. 16!)

credință
iubire
speranță

PUNCTE CARDINALE

ANUL XVI
NR. 3/183
Martie
2006
12 PAG. – 3 lei

PERIODIC INDEPENDENT DE ORIENTARE NATIONAL-CRESTINĂ

Circulație în afara României: AUSTRIA, GERMANIA, GRECIA, FRANȚA, ELVEȚIA, SUEDIA, SPANIA, CANADA, STATELE UNITE, AUSTRALIA

"AM VRUT SÃ-L ÎMPUSC PE CEAUSESCU"

Știați că a existat un om – unul singur – care, cu arma în mână, a încercat să-l lichideze fizic pe Ceaușescu? La îndemnul unor intelectuali, în 1983, un tânăr șofer de numai 26 de ani a ajuns la concluzia că doar moartea dictatorului mai poate salva România. În alte țări despre o faptă ca al lui s-ar fi scris tomuri întregi, ar fi fost o personalitate publică. În România, fostul condamnat la moarte, cu 16 ani de temniță la activ, își trăiește viața izolat și uitat în comuna natală, Stănești-Giurgiu. Nerecunoscut ca deținut politic, trăiește din ajutorul social al copilului și din munca câmpului, albit prematur, deși are numai 46 de ani. ***Viorel Rovențiu*** *nu regretă nimic din ce a făcut. Regretă doar că nu a reușit...*

Singura tentativă de asasinat asupra lui Ceaușescu

"În toamna anului 1983 s-a prevenit și prima – probabil și singura – tentativă de asasinat asupra lui Nicolae Ceaușescu. Grupul, constituit încă din 1981, era format dintr-un nucleu de intelectuali, profesori universitari din București, legați într-un fel sau altul de Cluj: Tudor Bugnariu, primul primar al Clujului după 23 august 1944, fost decan al Facultății de Filosofie din Cluj, apoi profesor și adjunct al ministrului Învățământului; Mircea Stoica, șeful catedrei de Drept de la ASE București, care predase și la Cluj (decedat ulterior în urma unei căderi de la etaj, consemnată ca sinucidere); Simion Pop, fost decan la Facultatea de Drept din Cluj. Toți aceștia considerau că «suprimarea lui Ceaușescu este singura soluție de salvare». Grupului i s-a alăturat apoi clujeanul Raul Volcinschi, fost deținut politic, Viorel Rovențiu, Petre Năstase și Nicolae Stanciu, ultimii trei de profesie șoferi. În noaptea de 8 spre 9 septembrie 1983, cei trei tineri – Rovențiu, Năstase și Stanciu – au trecut la acțiune: au spart un post de Miliție mai izolat, din satul Osica de Sus, județul Olt. Au furat două pistoale mitralieră AKM cu pat rabatabil, 500 de cartușe și 8 încărcătoare. Conspiratorii aflaseră că în ziua de 17 septembrie 1983, Ceușescu urma să viziteze CAP-ul din comuna Gostiu, județul Giurgiu. Nicolae Stanciu, fiind localnic, cunoștea foarte bine zona, fapt pentru care au stabilit rapid locul ideal pentru atentat: o curbă de 90 de grade, între Braniștea și Gostiu. Drumul fiind în pantă, coloana oficială era obligată să reducă viteza până la 30-40 de kilometri pe oră. Mai mult, pe o distanță de 100-200 de metri, era o ridicătură de pământ, înaltă de un metru jumătate, care ar fi permis atentatorilor să domine dispozitivul de gardă al președintelui. Spre disperarea atentatorilor, evenimentul nu s-a mai putut produce, întrucât, alertată de dispariția armelor din Osica, conducerea Securității l-a sfătuit pe Ceaușescu să-și amâne vizita. În zilele următoare, până la 24 septembrie 1983, cei trei atentatori au fost prinși după o urmărire ca în filme, în care grupul operativ de intervenție al USLA a folosit mașini blindate ști elicoptere", scrie în ultima sa carte – ***Duplicitarii. O istorie a Serviciilor de Informații și Securitate ale regimului comunist din România*** – istoricul Cristian Troncotă. După lectura acestor rânduri, am pornit în căutarea lui Viorel Rovențiu...

Viorel Rovențiu în poarta casei sale din Stănești - Giurgiu

Planul atentatului

Grupul de acțiune l-a însărcinat pe Raul Volcinschi cu misiunea de a racola o echipă capabilă să-l asasineze pe Nicolae Ceaușescu. Raul Volcinschi este fost deținut politic, condamnat după evenimentele din Ungaria, din 1956, la 25 de ani închisoare. Încă din detenție, încercând să evadeze, Volcinschi a bătut șase securiști, creându-și faima de "om de acțiune". După 8 ani, a fost eliberat în urma Decretului de amnistie din 1964. Soarta a făcut ca în 1981 Volcinschi să-l cunoască într-un parc din Craiova pe Viorel Rovențiu, de meserie șofer. După ce s-au împrietenit, Volcinschi i-a spus lui Rovențiu că "țara are nevoie de oameni ca el" și i-a propus să participe la un plan de asasinare a lui Ceaușescu. Tânărul de 26 de ani a fost de acord și a anunțat că are doi prieteni, gata să-l ajute.

După spargerea postului de Miliție din Osica de Sus, vizita lui Ceaușescu în județul Giurgiu s-a amânat. "Trebuia să vină în celebrele vizite de lucru, să vadă producția la hectar, dar a fost anunțat", povestește Rovențiu. Prin telefon, Raul Volcinschi i-a informat că Ceaușescu se pregătea să viziteze județul Călărași. Rovențiu, Năstase și Stanciu s-au deplasat cu un autoturism furat la Călărași. La intrarea în localitate, un echipaj al Miliției le-a făcut semn să oprească, dar Rovențiu, care era la volan, a forțat trecerea. "Am reușit să scăpăm. Nu puteam să opresc. Ulterior am abandonat mașina, pe care am acoperit-o cu o prelată". Conștienți că vor fi căutați, pentru că se desconspiraseră, cei trei au hotărât să se despartă: Rovențiu a rămas cu Năstase, iar Stanciu a plecat acasă la Giurgiu. Cum tatăl lui Nicolae Stanciu dezvăluise unor persoane că fiul său este implicat în furtul armelor, pe 24 septembrie 1983, când în sfârșit acesta a ajuns acasă, în satul Remus (Giurgiu), a fost arestat ca din cofă.

2000 de cartușe și razii cu elicoptere

Între timp Securitatea împânzise toată zona, Rovențiu și Năstase fiind căutați în zona Călărași – barajul Borcea – localitatea Ovidiu (Constanța). Acțiunea era condusă chiar de Tudor Postelnicu, șeful Securității Statului, și de generalul Ion Homoșteanu.

(continuare în pag. 2)

"AM VRUT SĂ-L ÎMPUȘC PE CEAUȘESCU"

(urmare din pag. 2)

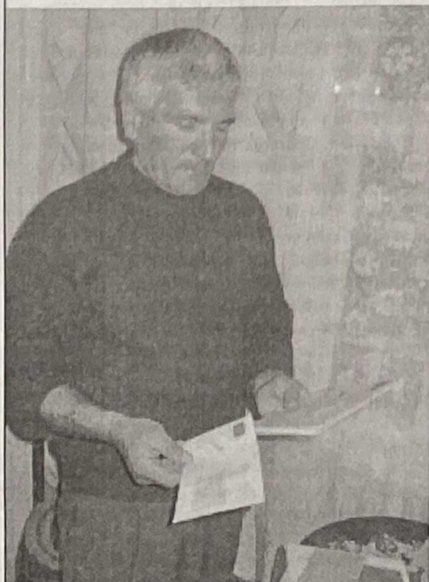
"Lângă Făcăieni, aproape de Fetești, ne-au turnat niște săteni, care ne-au văzut odihnindu-ne lângă o lizieră. Șeful de post, apărut din senin, ne-a cerut actele. Sub amenințarea pistolului mitralieră, l-am legat de un copac și am dat drumul la restul. Doar nu era să tragem. Nu furasem actele pentru asta. S-a dat alarma și sute de milițieni și securiști, dotați cu elicoptere, ne-au luat urma", își amintește Rovențiu. Au reușit să scape din mai multe încercuiri; s-a tras în ei de sute de ori, însă "noi n-am folosit niciodată armamentul, deși puteam să-i ciuruim de nenumărate ori". Rovențiu și Năstase au trecut Dunărea, îndreptându-se spre Deltă, apoi s-au întors. După aproape o săptămână, pe 29 septembrie, au fost prinși lângă comuna Valul lui Traian (Constanța). Dosarele Securității dezvăluie că asupra lor s-au tras nu mai puțin de 2000 de cartușe...

"Cum mi-au pus cătușele, a apărut și Postelnicu. Ofițerul de lângă mine tremura tot și l-am rugat să pună piedica la armă, ca să nu-mi zboare creierii. Fusesem rănit dintr-un ricoșeu al unui glonț la ochi, sângeram și nu vedeam cu un ochi. De atunci am rămas cu o mică pareză. Cu Tudor Postelnicu m-am întâlnit după aia la Jilava, în 1991, unde era și el arestat, și am stat mult de vorbă. La început s-a speriat, o cam băgase pe mânecă. Nu-i purtam pică. Normal că și el s-a eliberat înaintea mea. Cică pe caz de boală... [...] Eram respectat de deținuți, pentru că toată lumea știa că am vrut să-l împușc pe Ceaușescu. Cu toți m-am întâlnit acolo, am vorbit și cu Fane Spoitoru..."

Condamnat la moarte

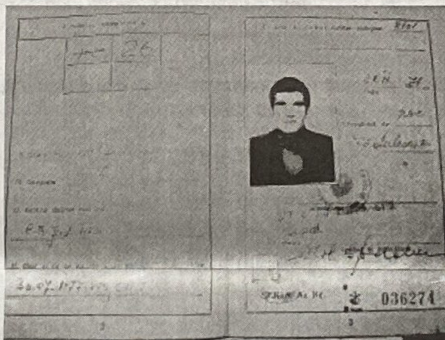
Au urmat anchetele, unde li s-a aplicat "celebra" metodă de tortură "la rotisor", de o echipă condusă de faimosul Tudor Stănică. "În beciurile de la Rahova am fost anchetați câte 18 ore pe zi, de echipe de 4-5 securiști, care lucrau cu schimburi de 6 ore. După 10 zile, termen record în Justiție, m-au condamnat la moarte". Timp de 80 de zile au stat în celula condamnaților la moarte. Părinții i-au crezut morți și le-au făcut pomană. Pedeapsa le-a fost comutată în 25 de ani de închisoare.

Tribunalul Municipiului București, prin sentința nr. 63, dosar nr.391/1983, l-a condamnat pe Viorel Rovențiu la moarte, iar Petre Năstase și Nicolae Stanciu au primt 20 de ani. "După cum stabilisem înainte, pentru a nu cădea tot grupul, am declarat că doream să jefuim un CEC. În acest sens făcusem și un jurământ". În mod cu totul și cu totul abuziv, celor trei li s-a aplicat alineatul ce prevede "consecințe deosebit de grave", deși nu au folosit forța la comiterea infracțiunii, iar prejudiciul a fost de doar... 14.781 lei!

"Atentatorii nu i-au desconspirat pe bucureșteni... Dosarul de urmărire instrumentat pentru acest caz conține o sumedenie de banalități – rude și prieteni verificați la sânge –, dar nimic despre atentat. Nu excludem nici posibilitatea ca dosarul să fi fost «aranjat» înainte de a fi clasat în arhivă, având în vedere că un ordin al lui Tudor Postelnicu interzicea ca în dosarele de Securitate să apară numele secretarului general al Partidului ori al membrilor familiei sale", susține reputatul istoric Cristian Troncotă.

După un an, prin Decretul nr. 124/1984, emis de fostul Consiliu de Stat, lui Viorel Rovențiu pedeapsa cu moartea i-a fost comutată la 25 de ani închisoare, iar mai târziu, în urma decretului 11/1988, dat de ziua lui Ceaușescu, pe 26 ianuarie, a rămas să execute 20 de ani de închisoare. "Am trecut prin toate pușcăriile posibile, ani de zile am fost izolat și am purtat lanțuri la mâini și picioare. Îmi amintesc cu plăcere că în închisoarea de la Aiud am găsit un pui de pisică abandonat. Eram complet izolat și, ca să nu-l găsească paznicii la controale, îl coboram cu «caleașca» pe geam, la celula de la etajul inferior. Am făcut asta timp de un an. Mi-a fost cel mai bun coleg al meu în temniță..."

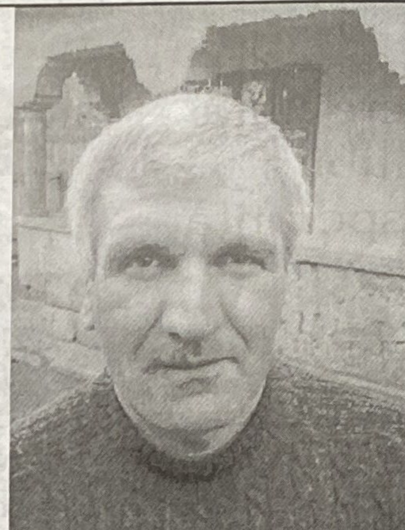

036274

Eliberat în 1990, închis până în 1999!

După evenimentele din decembrie 1989, profesorul Volcinschi a dezvăluit motivul real al celor trei, acela de a-l împușca pe Ceaușescu. El a solicitat procurorului general al României promivarea unui recurs extraordinar în cazul acestora. Robu a admis cererea de recurs extraordinar, în același timp suspendând pedepsele celor trei până la 7 mai 1990, când urma să se judece recursul. "Corneliu Vadim Tudor ținea o campanie împotriva lui Robu și a spus de noi că suntem niște teroriști, iar Iliescu nu ne-a grațiat. Am intervenit și la Voican-Voiculescu, care stătuse cu noi în închisoare, dar acesta ne-a transmis că nu are timp de noi...", dezvăluie Rovențiu. "Ba mai mult, mi s-a spus că un consilier al lui Iliescu ar fi spus că «nu-l eliberăm, că ăsta l-a ratat pe Ceaușescu, da' pe Iliescu nu-l scapă». Mult timp s-a crezut că am mai avut arme ascunse....."

Deși puteau fi eliberați, din cauza inversării unei cifre pe adresa emisă de Procuratura Generală, cei trei au rămas în închisoare, pe motiv că nu corespund actele. În disperare de cauză, în 1991 Viorel Rovențiu a evadat din Aiud în timpul unui transfer, sărind din tren. A fost prins după 4 ore și a mai fost condamnat la alți 2 ani. "N-am mai putut și am evadat. Mi-am zis că îmbrac cămașa morții și oi vedea ce iese. M-au prins... Toți ceilalți deținuți de drept comun, chiar cei care săvârșiseră câte două crime, fuseseră eliberați – ori amnistiați, ori prin grațiere. Eram cel mai vechi deținut din România. Iar să fii condamnat în anii '90 pentru furt de arme era ridicol. Stăteam în pușcărie pe baza unui decret care fusese abrogat!", precizează Viorel Rovențiu.

Nicolae Stanciu a fost eliberat din închisoare în februarie 1998, după ce instanța i-a întrerupt executarea pedepsei din motive medicale. Mai exact, Stanciu a suferit un accident vascular și a fost internat la Jilava cu hemipareză stângă, iar ulterior eliberat. Petre Năstase a

fost eliberat condiționat în iunie 1998, după 15 ani de muncă silnică.

"Nu regret nimic"

Rovențiu a fost eliberat din penitenciar în 15 martie 1999, în urma decretului de grațiere al lui Emil Constantinescu, act pe care figura și Stanciu. "Deși am făcut 16 ani de închisoare, nu regret nimic. Când faci un lucru din convingere sau devotament, și nu pentru bani sau vreo răsplată, nu regreți. Regret doar perioada de după 1989, când am stat degeaba în închisoare, deși puteam fi eliberat", suspină Rovențiu. "M-au ajutat foarte mult profesorul Volcinschi, Șerban Suru, și Liviu Petrina, care au făcut pentru mine memorii, m-au vizitat la închisoare, mi-au adus pachete. Fără ei nu știu ce m-aș fi făcut..."

Omul care a vrut să-l ucidă pe Ceaușescu a luat după 1999 viața de la capăt, în comuna Stănești, la 12 km de Giurgiu. De fapt, încearcă să și-o refacă. S-a căsătorit și acum are un băiețel de 3 ani și jumătate, Șerban, după numele nașului, omul care l-a ajutat enorm. Viorel mai are un băiat, Dănuț (al soției, Mihaela, din prima căsătorie), pe care îl iubește la fel de mult. "Nu m-a angajat nimeni. Cine mă angajează pe mine cu antecedente penale și la 46 de ani? Trăiesc din grădina mea, că am un petec de pământ, și primesc ajutor social pentru copil de 1.200.000 de lei. M-am împrumutat să-mi cumpăr o Dacie amărâtă, ca să am cu ce căra legumele la piață", spune cu tristețe cel care în urmă cu 20 de ani credea că va schimba istoria României.

Ca un făcut, din lipsă de alternative, săptămâna trecută soția i-a plecat la cules de căpșune în Spania. "A plecat pe un contract foarte bun: 600 de euro. Am rugat-o să nu mă mai sune, că plătea prea mult... Nu mă plâng, dar viața e grea".

În mod cu totul curios și revoltător, autoritățile române nu l-au declarat deținut politic. "Am scris la Curtea Europeană a Drepturilor Omului și mi s-a răspuns să dau întâi statul român în judecată, să parcurg toate etapele și abia după aia, dacă nu se rezolvă, să mă adresez lor. Da' cine sunt eu să dau statul în judecată?!", spune Rovențiu, cu o modestie venită parcă din străfundurile acestui neam blajin.

Lângă o sobă care duduie, Viorel mângâie parcă actele, pentru a rememora fiecare clipă trăită. Îmbătrânit prematur, cel care putea fi decorat sau privit ca un erou, trăiește într-un anonimat total, într-un sătuc uitat de Dumnezeu. Un om care, pentru câteva clipe, a putut să se joace cu istoria României...

Florian BICHIR

ȘI ACEASTA ESTE EUROPA ÎN CARE VREM SĂ NE INTEGRĂM

Rezoluția Parlamentului European privind homofobia în Europa

Parlamentul Europei,

● cu referire la obligațiile internaționale și europene legate de drepturile omului, cum ar fi cele conținute în Convenția ONU asupra Drepturilor Omului și în Convenția Europeană asupra Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale;

● cu referire la conținutul legii UE a drepturilor omului, în special la Carta Drepturilor Fundamentale ale Uniunii Europene (1), precum și Articolele 6 și 7 ale Tratatului Uniunii Europene;

● cu referire la Articolul 13 al Tratatului de Constituire a Comunității Europene, care atribuie Comunității puterea de a combate discriminarea cauzată, printre altele, și pe orientarea sexuală, și de a promova principiul egalității;

● cu referire la Directivele Consiliului 2000/43/EC din 29 iunie 2000, care implementează principiul tratamentului egal al persoanelor, fără deosebire de originea rasială sau etnică (2), și 2000/78/EC din 27 noiembrie 2000, care stabilește cadrul general pentru tratarea egală în locurile de muncă și în ocupațiile profesionale (3), interzicând discriminarea directă sau indirectă pe motive de rasă sau etnicitate, religie sau crez, handicap, vârstă sau orientare sexuală;

● cu referire la paragraful 1 al Articolului 21 a Cartei Drepturilor Fundamentale care interzice "orice discriminare bazată pe orice motive legate de sex, rasă, culoare a pielii, etnicitate sau origine socială, caracteristici genetice, limbă, religie sau crez, opinie politică sau de orice alt fel, apartenență la o minoritate națională, proprietate, naștere, handicap, vârstă sau orientare sexuală";

● cu referire la Regula 103(4) din Regulile de Procedură, unde homofobia este definită ca o frică irațională și aversiune față de homosexualitate și față de persoane lesbiene, homosexuale, bisexuale, travestite (LGBT), bazate pe prejudecăți similare cu rasismul, xenofobia, antisemitismul și sexismul;

● cu referire la faptul că homofobia se manifestă în sferele vieții publice sau private în forme diverse, cum ar fi discursul de tip ură și incitare la discriminare, ridiculizare și violență verbală psihologică și fizică, persecuție și ucidere, discriminare prin violarea principiului egalității și limitare nejustificată și lipsită de rațiune a drepturilor, uneori ascunsă sub scuza păstrării ordinii publice, libertății religioase și a dreptului de a obiecta pe motive de conștiință;

● cu referire la o serie de evenimente îngrijorătoare care au avut loc în anumite State Membre, prezentate pe larg de presă și de NGO-uri, de la interzicerea de marșuri de mândrie homosexuală sau pentru egalitate până la folosirea de către politicieni de frunte și de către conducători religioși a unui limbaj inflamator sau amenințător, lipsa protecției suficiente din partea poliției sau chiar oprirea unor demonstrații pașnice, demonstrații violente ale unor grupuri homofobice și introducerea unor modificări ale constituțiilor care să interzică în mod specific căsătoriile de același sex;

● cu referire la faptul că în același timp, o reacție pozitivă, democratică și tolerantă a fost observată în unele cazuri la marele public, societatea civilă și autoritățile locale și regionale;

● cu referire la faptul că în Statele Membre căsătoriile de același sex nu se bucură de toate drepturile și protecția căsătoriilor de sexe opuse și, în consecință, sunt supuse discriminării și sunt dezavantajate;

● cu referire la faptul că în același timp mai multe țări din Europa se îndreaptă către asigurarea unor oportunități egale, includere și respect, asigură protecția contra discriminării bazate pe orientare sexuală, exprimarea și identitatea sexualității și recunoașterea familiilor de același sex;

● cu referire la faptul că, Comisia și-a declarat hotărârea de a asigura respectul pentru drepturile omului și libertățile fundamentale în UE și a format un grup de Comisari responsabili cu drepturile omului;

● cu referire la faptul că nu toate Statele Membre au introdus în sistemul lor juridic măsuri care să protejeze drepturile persoanelor LGBT (lesbiene, homosexuali, bisexuali și travestiți), pe baza obligației Directivei 2000/43/EC și 2000/78/EC, și că nu toate Statele Membre luptă contra discriminării bazate pe orientarea sexuală și nici nu promovează egalitatea;

● cu referire la faptul că o acțiune suplimentară este necesară la UE și la nivelele naționale spre a se elimina homofobia și a se cultiva o cultură a libertății, toleranței și egalității între cetățeni și între sistemele legislative,

1. Condamnă ferm orice discriminare bazată pe orientarea sexuală.
2. Cere Statelor Membre să asigure protecția persoanelor LGBT de discursuri de ură homofobică și de violență, și să asigure ca partenerii de același sex să se bucure de același respect, demnitate și protecție ca și restul societății.
3. Cere în mod ferm Statelor Membre și Comisiei să condamne ferm discursurile de ură homofobică sau care incită la ură și violență și să se asigure că libertatea demonstrațiilor – garantată de toate tratatele drepturilor omului – este respectată în practică.
4. Cere Comisiei să asigure faptul că discriminarea pe motive de orientare sexuală în orice sector este interzisă prin completarea unui pachet anti-discriminatoriu bazat pe Articolul 13 al Tratatului, prin propunerea unor noi directive sau propunerea unui cadru general care să cuprindă toate motivele de discriminare și toate domeniile.
5. Cere în mod ferm Statelor Membre și Comisiei să întărească lupta contra homofobiei prin educație, cum ar fi campanii contra homofobiei în școli, în universități și în media, ca și prin metode administrative, judiciare și legislative.
6. Reafirmă poziția sa în legătură cu propunerea de a se decreta Anul European al Oportunităților Egale Pentru Toți, astfel încât Comisia este obligată să se asigure ca toate formele de discriminare la care se referă Articolul 13 al Tratatului și Articolul 2 al propunerii sunt luate în considerare și rezolvate în mod egal, așa cum este menționat în poziția Parlamentului referitoare la propunerea (4), și reamintește Comisiei promisiunea sa de a monitoriza cu strictețe această problemă și de a raporta Parlamentului.
7. Cere în mod ferm Comisiei să se asigure că toate Statele Membre vor transpune în viață Directiva 2000/78/EC și să înceapă procesele de pedepsire contra Statelor Membre care nu au făcut acest lucru; în plus, cere Comisiei să se asigure că raportul anual asupra protecției drepturilor fundamentale în UE include informații complexe și complete asupra incidenteleor de ură și violență homofobică în Statele Membre.
8. Cere în mod ferm Comisiei să prezinte o propunere pentru directive privind protecția contra discriminării bazate pe toate motivele menționate în Articolul 13 din Tratat, având același scop ca și Directiva 2000/43/EC.
9. Cere în mod ferm Comisiei să considere folosirea de penalități de infracțiuni penale în cazul violării directivelor bazate pe Articolul 13 al Tratatului.
10. Cere tuturor Statelor Membre să acționeze în orice alt mod considerat necesar în lupta contra homofobiei și a discriminării bazate pe orientarea sexuală și să promoveze și să ducă la îndeplinire principiul egalității în societățile respective și în sistemul legal.
11. Cere în mod ferm Statelor Membre să implementeze o legislație care să elimine discriminarea față de parteneri de același sex în domeniile moștenirilor, dreptului la proprietate, închirierilor de locuințe, pensiilor, taxelor, asigurărilor sociale etc.
12. Salută măsurile luate recent de câteva State Membre de a îmbunătăți poziția persoanelor LGBT și hotărârea de a organiza o conferință unde să se facă un schimb de informații despre cele mai bune metode, în 17 mai 2006 (Ziua Internațională Contra Homofobiei).
13. Reafirmă cererea către Comisie de a prezenta propuneri care să garanteze libertatea de mișcare a cetățenilor Uniunii și a membrilor familiilor lor, precum și a partenerilor de orice orientare sexuală, înregistrați așa cum este specificat în recomandarea Parlamentului din 14 octombrie, 2004, asupra viitorului domeniului libertății, securității și justiției (5).
14. Cere Statelor Membre să acorde homosexualilor recunoașterea fără rezerve a faptului că au fost țintele și victimele regimului nazist.
15. Îl însărcinează pe Președinte să înainteze această rezoluție Comisiei, guvernelor Statelor Membre și tuturor țărilor care aspiră sau sunt candidate.

UNICA SOLUȚIE: ÎNC-O REZOLUȚIE!

După ce în „perfidul Albion" (patria așa-numitei „teologii feministe") anglicanii au decretat nu demult, pentru ușurarea psihică a „credincioșilor", că dracul și iadul nu există (și, în consecință, nici păcatul în sens clasic), iar pentru a se evita orice formă de „discriminare", s-a propus ca lui Dumnezeu să nu i se mai spună *Our Father*, ci *Our Father-Mother*, aproape nu mai miră pe nimeni faptul că de câțiva ani încoace felicitările oficiale din perioada sărbătorilor (creștine) de iarnă au înlocuit *Christmas*-ul cu *Season's Greetings* („Urările Sezonului"), fără să se mai facă deloc pomenire despre Crăciun, Maica Domnului, Pruncul Iisus sau închinarea Magilor, că până și inofensivii oameni de zăpadă au fost calificați cu indignare de către un universitar britanic drept „simboluri masculine" care lezează *the political correctness*, că femeile au căpătat dreptul de slujire la altar, iar homosexualii dreptul de a se căsători între ei (inclusiv religios), și altele asemenea. Mai nou, BBC-ul le indică redactorilor săi să folosească numai cuvântul „partener" când se referă la „soțul"/„soția" cuiva, ca nu cumva să se acrediteze fie cât de vag ideea „reacționară" că familia tradițională ar fi preferabilă altor posibile moduri de coabitare sexuală! Tradiția creștină este scandalos de „sexistă" pentru noile standarde ideologice, așa că se află în plin proces de elaborare un surogat amabil de „spiritualitate" *new-age*-istă, în care „descătușarea sexului" a devenit „dogma" centrală, în funcție de care se definesc toate „ereziile".

Cazul Angliei nu este unul izolat, ci poate fi considerat mai degrabă simptomatic pentru întregul Occident euro-american. De altfel, numai pe un asemenea fond general ar fi putut fi adoptată recenta *Rezoluție a Parlamentului European privind homofobia în Europa* (al cărei text este tradus mai sus). Tonul *Rezoluției* e mai mult decât categoric, sunând aproape ca un dictat, prin care orice tip de perversiune devine principial legalizat, iar orice tip de reticență tradițională devine principial suspect. Libertatea discreționară, emancipată de orice scrupul în raport cu Dumnezeu sau cu Firea, pare să fie de-acum supremul "imperativ categoric" al Europei postmoderne (și postcreștine), iar cel mai potrivit *motto* pentru această nouă *weltanschauung* de licență "europeană" l-ar putea constitui cutare refren burlesc-orgiastic din Alfred Jarry (*Ubu roi*), pe care-l citez aici în suculenta traducere românească a lui Romulus Vulpescu: *Lume, se-nvârte mașina, șina,/ Burtăverzimii îi tremură splina!/ Ura, …tu-te-n cur și-n pască,/ taica Ubu să trăiască!*…

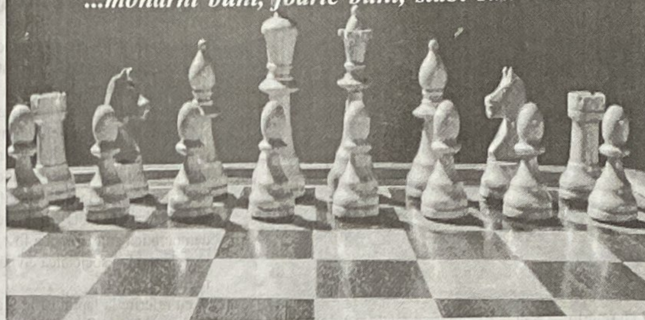
Formula ironic-amară lansată mai demult pe piață (dacă nu mă înșel, chiar de către d-l Andrei Pleșu), „Spre Europa cu spatele", se dovedește nu numai întemeiată, ci chiar imperios necesară, atâta vreme cât nu vrem să rămânem – cum zic oamenii deștepți – „încremeniți în proiectul" *politically incorrect* al unei Românii „ca soarele sfânt de pe cer"…

Să fie cumva numai o impresie conjuncturală de reacționar incorigibil, sau noi, „fundamentaliștii" și „ereticii" din Est, preferăm, într-o vinovată majoritate, să ne prefacem a nu ști că *și* aceasta este „Europa" în care urmează „să ne integrăm"?

Răzvan CODRESCU

ŞAH LA REGE ... (24)

de Gabriel CONSTANTINESCU

„Oh, ce zi îngrozitoare, de cumplită durere şi de absolută laşitate a unor români! Am ieşit din infernul zilei de astăzi moralmente zdrobit şi îmbătrânit cu 10 ani”. Sunt cuvintele cu care regele Carol începe în *Însemnări zilnice* relatarea evenimentelor din 27 iunie 1940, ziua nefastă în care guvernul de la Bucureşti afla că, în noaptea precedentă, Veaceslav Molotov, comisarul poporului pentru Afaceri Externe, îl convocase pe ministrul plenipotenţiar al României la Moscova, prezentându-i o notă ultimativă prin care Uniunea Sovietică cerea cedarea Basarabiei şi nordului Bucovinei, sub ameninţarea că, în caz de refuz, va recurge la forţă.

Ultimatumul sovietic aducea domnia regelui Carol al II-lea, încununată prin dictatura sa personală, la ora adevărului. „Nota ultimativă sovietică – scrie Florin Constantiniu în *O istorie sinceră a poporului român* – a provocat panică în România. Cuvântul de ordine al regimului carlist fusese că nici o brazdă de pământ nu va fi cedată. Acum vorbele trebuiau să devină faptă, dar totul s-a dovedit o simplă fanfaronadă: România nu dispunea de mijloacele militare de apărare şi nici de aliaţi”. Adevăratul chip al României după un deceniu de domnie a cuplului Carol-Lupescu, este cel schiţat, fără menajamente, de Valer Pop, om politic ardelean, apropiat lui Iuliu Maniu, pe care Ioan Scurtu îl reproduce în „Studiul Introductiv” la *Însemnări zilnice*: „În aparenţă, România era organizată ca un stat totalitar, cu o Constituţie autoritară, cu un partid unic, cu regele şef de partid, cu toată lumea îmbrăcată în uniformă, cu salutul roman etc. Toate acestea erau o simplă spoială, pentru că nu puteau ascunde realitatea pentru observatorul perspicace: România făcea antisemitism de circumstanţă, regim totalitar cu masoni şi democraţi cunoscuţi şi încerca o apropiere de Germania cu anglofili ş.a.m.d. Regele era înconjurat de oameni de aceleaşi credinţe, iar situaţia Elenei Lupescu era mai tare ca oricând”.

Pentru o dreaptă cunoaştere atât a derulării momentelor în care s-a consumat primul act al tragediei dezmembrării României Mari, cât şi a principalelor personaje cu participare şi responsabilităţi în desfăşurarea evenimentelor, am ales ca primă sursă de informaţii capitolul intitulat „Anexarea Basarabiei şi a Bucovinei de Nord şi continua apropiere politică a României de Germania” din lucrarea istoricului german Andreas Hillgruber, *Hitler, Regele Carol şi Mareşalul Antonescu*, din care citãm:

„Imediat după primirea ultimatumului sovietic la Bucureşti, primul ministru Tătărăscu l-a informat pe ministrul plenipotenţiar german Fabricius asupra pericolului ce ameninţă România, solicitând o intervenţie din partea guvernului Reichului. Această cerere a guvernului român a fost imediat transmisă telegrafic la Berlin. La 27 iunie 1940, orele 9,00, în prezenţa primului ministru, Tătărăscu, ministrului de Externe, Giugurtu, şi a ministrului Casei Regale, Urdăreanu, Regele a avut o convorbire cu ministrul plenipotenţiar Fabricius. Carol al II-lea a început prin a spune că este hotărât să respingă ultimatumul sovietic şi să lupte pentru Basarabia, aşa cum şi Finlanda a opus cu succes rezistenţă Uniunii Sovietice. Totuşi, înainte de toate, cere guvernului Reichului să intervină la Moscova şi eventual să se acorde un ajutor german. Chiar în timpul convorbirii, un curier al Legaţiei germane a adus în camera de audienţă telegrama de răspuns a ministrului de Externe al Reichului adresată ministrului plenipotenţiar. Fabricius a comunicat imediat regelui conţinutul telegramei, în care se spunea că „în interesul evitării unui război între România şi Uniunea Sovietică”, Germania nu poate decât „să sfătuiască” guvernul român să dea curs pretenţiei guvernului sovietic. Carol clocotea, dar apoi a acceptat sugestia ministrului plenipotenţiar german de a discuta cu colaboratorii săi noua situaţie, înainte de a lua o hotărâre definitivă”.

Imediat după primirea „sfatului” de la Berlin de „a da curs pretenţiei sovietice”, în încercarea găsirii unui sprijin în ultima clipă, au fost contactate guvernele Italiei, Turciei, Iugoslaviei şi Greciei, considerate puteri aliate. Toate au sfătuit România să accepte ultimatumul sovietic. În această situaţie, Carol ia hotărârea să convoace un Consiliu de Coroană. O concesie făcută spiritului democraţiei, în flagrantă contradicţie cu postura sa de rege autocrat, care până la această situaţie de criză majoră nu împărtăşea dreptul de a lua decizii decât cu ţiitoarea sa, Elena Lupescu. Explicaţia acestei concesii nu este furnizată fără menajamente de biograful său, Paul D. Quinlan, care scrie în *Regele playboy*: „În loc să accepte responsabilitatea pentru că nu li s-a opus sovieticilor, Carol a încercat mai târziu, cu laşitate, să se ascundă în spatele deciziei de Coroană, pretinzând că el ar fi dorit să lupte, dar că majoritatea membrilor au votat împotriva acestei hotărâri. Carol se comporta cel mai prost în situaţii de criză”.

La Consiliul de Coroană din nefasta zi de 27 iunie 1940, pe lângă membrii guvernului în frunte cu prim-ministrul, Gh. Tătărăscu, ministrul Casei Regale şi Şef de Stat Major al „Partidului Naţiunii”, Ernest Urdăreanu, ministrul de Externe, Ion Gigurtu, şi ministrul Apărării Naţionale, generalul Ion Ilcuş, au mai luat parte „consilierii regali” Nicolae Iorga, C-tin Argetoianu, Alex. Vaida Voevod, Gh. Mironescu, Dr. C-tin. Angelescu, Victor Iamandi şi generalul Ernest Ballif, precum şi generalul Florea Tenescu, Şeful Marelui Stat Major. Lucrările Consiliului, desfăşurat în două etape (prima la ora 12, a doua la ora 21), s-au axat pe dezbaterea unei singure întrebări: "Ne batem, blestem pe noi dacă nu ne batem!", aşa cum a formulat patetic Nicolae Iorga fondul problemei, la care cei 27 de bărbaţi convocaţi de Rege trebuiau să dea un răspuns. Dincolo însă de contabilitatea strictă ţinută de Carol în *Însemnări zilnice*, unde consemnează poziţia fiecărui participant la Consiliul de Coroană (cu intenţia vădită de a se descărca de responsabilitatea hotărârii finale), mult mai interesante sunt sublinierile lui Pamfil Şeicaru cu privire la starea de spirit din acest for în care s-a decis soarta României Mari:

„În Consiliul de Coroană convocat imediat după primirea ultimatului sovietic – scrie marele ziarist în *Istoria Partidelor Naţional, Ţărănist şi Naţional-Ţărănist* – s-a găsit un singur om politic care a întrebat: «Cum funcţionează alianţele?». Răspunsul ministrului de Externe: «Garanţiile engleze nu privesc frontierea Nistrului. Iugoslavia s-a rezumat la o neutralitate, iar Bulgaria este nesigură». La ce se reducea faimoasa înţelegere balcanică? Fum. Politica externă a regelui ne-a dus la izolarea din iunie 1940.

A doua întrebare pusă de Constantin Argetoianu: «Care este situaţia armatei?». Generalul Tenescu, şeful statului-major, ofiţer de o perfectă corectitudine şi reală valoare militară, a răspuns: «Avem muniţie numai pentru 15 zile şi aviaţia mai mult decât insuficientă». La care N. Iorga a izbucnit: «Unde sunt banii după timbrul aviaţiei, Sire?». A urmat o adevărată catilinară, iar regele nu a articulat un singur cuvânt. Pentru a se înţelege întrebarea lui N. Iorga trebuie bine să amintesc că, spre a se evita să se dea o altă destinaţie veniturilor provenite din timbrele aviaţiei, s-a prevăzut în lege ca administrarea acestui fond să fie încredinţată regelui, cel mai indicat să aibă grijă de dotarea armatei cu o puternică aviaţie. Dictatura regală îşi primea condamnarea prin rezultate: cedarea Basarabiei din iunie 1940. Restul a complectat prima condamnare”.

Şocul provocat de aflarea adevăratei stări a oştirii, care ar fi trebuit să asigure ţării integritatea teritorială, a fost determinant în hotărârea adoptată la finalul Consiliului de Coroană. Târziu, spre miezul nopţii, cu 19 voturi pentru acceptarea ultimatumului sovietic şi 7 împotrivă, Consiliul prezidat de suveran pecetluieşte încetarea existenţei României Mari. Bineînţeles că vinovaţi de această tragedie naţională sunt cei 19 membri ai consiliului de Coroană care au optat pentru cedare, nu el, regele, care dictase politica externă a României, fără să-i consulte pe cei cărora acum le imputa cu neruşinată făţărnicie dureroasa hotărâre. „Oh! – notează Carol în încheierea notei datate 27 iunie 1940 – de ce, oare, românii noştri n-au cea mai mică doză de orgoliu naţional în aceste clipe într-adevăr grele?! E o zi a ruşinei naţionale. Restul nopţii, cu Duduia, am plâns amarnic. Şi ea vede dezastrul ce ne aşteaptă”.

Biograful lui Carol, istoricul american Paul D. Quinlan, nu pare impresionat de această erupţie de patriotism şi comentează cu obiectivitate deznodământul Consiliului de Coroană. „Era acelaşi om care scrisese: «Mai bine mori cu arma în mână decât să te predai». A petrecut restul nopţii cu amanta sa. Măcar în braţele ei acest fals luptător putea găsi consolarea şi înţelegerea de care ego-ul său zdruncinat avea atâta nevoie”.

De îndată ce Carol a devenit conştient că pierderea Basarabiei, Bucovinei de Nord şi Ţinutului Herţei este inevitabilă, principala sa preocupare a fost să angreneze în responsabilitatea actului cedării cât mai multe personalităţi politice cu greutate, pe care până atunci nu numai că le nesocotise, dar pe unele chiar le reprimase. În dimineaţa zilei în care i s-a adus la cunoştinţă conţinutul ultimatumului sovietic a căutat să-l coopteze în echipa „consilierilor legali” pe Dinu Brătianu, preşedintele legitim al Partidului Naţional Liberal, scos în afara legii prin lovitura de stat din februarie 1938. „I-am oferit să-l numesc consilier regal – notează Carol în Însemnări *zilnice* –, a refuzat însă. Mare şi frumos gest patriotic în aceste momente tragice ale României, n-am ce zice!”. Pe consilierii regali în funcţie, Alex. Vaida Voevod şi C. Argetoianu, nu s-a mulţumit să-i aibă doar ca semnatari ai hotărârii Consiliului de Coroană, document cu valoare consultativă. I-a vrut membri ai guvernului care a notificat Uniunii Sovietice acceptarea cedării teritoriale, împovărându-i astfel cu responsabilitatea istorică a acestui act de trădare a intereselor naţionale ale României. Cei doi oameni politici, Alex. Vaida Voevod, devenit ministru de Stat, şi C. Argetoianu, numit ministru de Externe în locul lui Ion Gigurtu (demisionat), au depus jurământul chiar în noaptea în care lua sfârşit Consiliul de Coroană.

A doua zi, 28 iunie 1940, cu vădită intenţie de a lăsa ca responsabilitatea cedării teritoriale să apese pe umerii a cât mai mulţi oameni politici, au fost cooptaţi în guvernul condus de Gh. Tătărăscu, ca miniştri de Stat, Ion Inculeţ şi Ion Nistor. Alegerea lor nu a fost deloc întâmplătoare. Primul, Ion Inculeţ, om politic basarabean, fusese, după dezmembrarea Rusiei ţariste, preşedintele Sfatului Ţării de la Chişinău şi al „Republicii Democratice Moldoveneşti Autonome”, care pe 27 martie/9 aprilie 1918 proclama, „pe baza principiului ca noroadele singure să-şi hotărască soarta lor, de azi înainte şi pentru totdeauna se uneşte cu mama sa România”. Cel de-al doilea, Ion Nistor, patriot bucovinean, membru important al Congresului General al Bucovinei, forul românilor din provincia aflată până atunci sub ocupaţia Imperiului Habsburgic, era cel care votase la 15/28 noiembrie 1918 „unirea necondiţionată şi pe veci a Bucovinei, în vechile ei hotare, până la Ceremuş, Colacin şi

Nistru, cu Regatul României". Perversitatea politică este stridentă și dezgustătoare. Erau chemați să facă parte din guvernul care va semna cedările teritoriale către Uniunea Sovietică aceiași oameni care semnaseră unirea provinciilor pe care le reprezentau cu patria-mamă!

Și pentru ca aria responsabilității pentru cedarea teritorială să fie atotcuprinzătoare, din guvernul care urma să-și pună semnătura de documentele care legalizau acest atentat la adresa ființei noastre naționale trebuiau să facă parte, cel puțin simbolic, și reprezentanții naționalismului radical. O intenție care a izbutit, speculându-se necesitatea unității națiunii în situațiile de criză gravă. Așa se face că în guvernul remaniat pe 28 iunie 1940 au fost introduși, chiar dacă numai pe posturi minore, și doi reprezentanți ai extremismului de dreapta. „Au fost mari discuții cu Horia Sima ca să intre în Guvern – notează Carol în *Însemnări zilnice*. N-a voit, dar Urdăreanu s-a luptat cu el până ce a primit și, la (ora) 2, el și cu dr. Simionescu de la «Generația din 22» au depus jurământul ca subsecretari". (Horia Sima a depus jurământul ca subsecretar de Stat la Departamentul Educației Naționale, iar dr. Ion Simionescu ca subsecretar de Stat la Departamentul Sănătății și Ocrotirilor Sociale.)

Nefirescul acestei improvizații făcute în pripă, cu unicul scop ca toți reprezentanții națiunii să fie implicați în cedarea teritoriilor României Mari, care de fapt avea un singur vinovat, pe regele Carol, rezultă din împerecherea făcută la Ministerul Educației Naționale. Ministrul plin al acestui departament era Petre Andrei, sociolog, om politic cu mărturisite înclinații de stânga, provenit din aripa adeptă a creării unui Front Popular din Partidul Național Țărănesc și apropiat al lui Armand Călinescu. „Ministru al Educației Naționale – scrie Horia Sima în *Sfârșitul unei domnii sângeroase* – era pe vremea aceea Petre Andrei. M-a primit cu un surâs ironic. Și-a dat seama că numirea mea era o improvizație de ultimă oră a Palatului și că multă vreme nu voi fi tolerat. (...) Nu mă simțeam deloc măgulit de atenția Regelui când țara trecea prin aceste zguduiri teribile. Mi-am continuat acțiunea politică în același ritm intensiv, cu obiectivul de a salva cel puțin granița de vest a României, care în curând va deveni obiect de litigiu între noi și unguri".

În urma hotărârii Consiliului de Coroană, guvernul român a comunicat Moscovei că este dispus să discute cererile sovietice. Răspuns nesatisfăcător pentru Kremlin, care pe un ton imperativ, printr-o a doua notă ultimativă, fixă termenele evacuării, oferind administrației și armatei române un răgaz de 4 zile pentru această operație, ce urma să se desfășoare după un program riguros. În fața acestui dictat, pe 28 iunie la orele 11, ministrul României la Moscova îi comunica lui Molotov că „Guvernul român, pentru a evita gravele urmări ce le-ar avea recurgerea la forță și deschiderea ostilităților în această parte a Europei, se vede silit să primească condițiile de evacuare specificate în răspunsul sovietic".

Retragerea trupelor și administrației din Basarabia și Bucovina de Nord s-a desfășurat în condiții deosebit de grele. „Devansați sau urmăriți îndeaproape de unitățile Armatei Roșii – scrie Florin Constantiniu în capitolul intitulat „Amputările teritoriale din vara anului 1940" din *O istorie sinceră a poporului român* –, militarii români au fost insultați și atacați de elemente comuniste, în rândul cărora se aflau numeroși evrei". O situație umilitoare pentru ostașii și funcționarii români care se retrăgeau, confirmată și de regele Carol în nota datată 30 iunie din *Însemnări zilnice*. „Știrile din Basarabia sunt triste. Din păcate, am avut dreptate cu așa-numita reorganizare a F.R.N. Mulți conducători de acolo s-au arătat complect bolșevizați, fiind cei dintâi cari au primit cu drapele roșii și cu flori trupele sovietice. Incidente cu populația, mai ales cea evreiască, au avut loc peste tot. Din această cauză, evacuările, cari și așa au fost grele, în multe locuri au fost făcute imposibile. S-au împușcat funcționari, s-au atacat și dezarmat chiar unități militare. Ritmul înaintării trupelor roșii a depășit cu mult planul stabilit și a adăugat și mai mult la dezordine. Toate protestele au fost zadarnice. Unitățile blindate și motorizate, o dată lansate, n-au mai putut fi oprite".

Și pe măsură ce informațiile de pe teatrul de operații îi parvin, Carol continua să noteze (1 iulie), scoțând în relief și o anumită lipsă de fermitate a comandanților de unități în fața provocărilor și agresivității – atât a Armatei Roșii, cât și unei părți a populației civile, îndeosebi evrei. „Știri din Basarabia tot mai triste. Se pare că unii comandanți de mari unități s-ar fi purtat destul de prost, lăsând comandamentul lor spre a se pune la adăpost. S-au petrecut, totuși, și unele fapte frumoase, cum a fost, de pildă, aceea a plutonierului-major Marinescu Petre din Regimentul I Vânători, care, fiind oprit de o coloană sovietică de cisterne, a dezarmat-o cu ajutorul numai al câtorva soldați. Tot aceleași știri asupra exceselor din partea minorităților și comuniștilor. Agresiunile se fac, mai ales, asupra ofițerilor, cari sunt adesea bătuți și degradați. Însă unde este energie, lucrurile au mers bine. Am știri că generalul Pantazi s-ar fi purtat foarte bine. Tot așa se zice că populația germană din sudul Basarabiei, care a avut o atitudine de simpatie față de trupele noastre ce se retrăgeau".

Dar adevăratele dimensiuni ale dezastrului suferit de armata română în cele patru zile de retragere din teritoriile cedate le aflăm de la același istoric american menționat mai sus, Paul D. Quinlan, care în *Regele playboy*, folosind surse ale Departamentului de Război, relatează din rapoartele atașatului militar american la București: „Pretutindeni domnea o confuzie desăvârșită. Anumite elemente ale populației, ca evreii și comuniștii și cete de țărani, au încercat să se răzbune pe funcționarii civili și pe armată. Soldații erau complet demoralizați. Grupuri de civili, precum și soldați ruși au pus mâna pe coloane întregi, le-au luat animalele rechiziționate, echipamentele și armele, lăsându-i uneori complet dezbrăcați, după care i-au alungat în pielea goală peste Prut. Pe lângă asta, majoritatea armamentului și echipamentului celor șapte divizii de infanterie și ale celor trei divizii de cavalerie au trebuit adandonate".

O situație cunoscute nu numai de atașatul militar american, ci și de oamenii politici liberali și țărăniști, din afara cercurilor guvernamentale, care, îngrijorați de soarta țării, hotărăsc să iasă din izolarea în care fuseseră împinși de regele-dictator. În ziua de 4 iulie, o delegație de personalități din rândurile partidelor istorice cer și obțin o audiență la rege. „Am primit o delegație a bătrânilor politicieni – menționează Carol acest eveniment în *Însemnări zilnice* –, cari au cerut să mă vază urgent. La 1 1/2 au apărut fosilele („fosilele" erau oamenii politici, care participaseră efectiv la făurirea României Mari n.n.), în cap cu Dinu Brătianu și Maniu, urmați de Mihai Popovici, Dovlecel Dimitriu [de fapt Constantin Dimitriu – n. n.], Cipăianu, dr. Costinescu, Potârcă, Madgearu, Polizu-Micșunești, Stelian Popescu și Lupu. A început a vorbi Dinu Brătianu, care spune că țara e demoralizată, că armata este în așa un hal încât nu se poate conta pe ea, că toți care au condus țara în anii din urmă sunt responsabili, că ei sunt capabili să galvanizeze țara împrejurul lor, că regimul este de vină și că țara cere oameni noi. Asta totul spus pe un ton patriarhal și blajin. A urmat la vorbă Maniu, care declară că este cu totul de acord cu cele spuse de Dinu și a mai adăugat câteva atacuri la adresa regimului. Foarte răspicat și cu glas tare am răspuns, profitând întâi de cele spuse asupra Armatei, că nu permit nimănui să puie la îndoială sufletul și spiritul Armatei noastre, că regret că abia astăzi au venit acești domni să se puie la dispoziția mea, când de ani de zile fac apel la unirea tuturor..."

Un discurs sforăitor, rostit în cel mai nepotrivit moment. În momentul în care nu numai regele, apropiații săi, un grup restrâns de oameni politici și atașatul militar american la București cunoșteau adevărul despre dezastruoasa retragere a Armatei din Basarabia, despre ostași români „alungați în pielea goală peste Prut", ci întreaga țară. Confruntat cu o realitate pe care nu o putea ascunde opiniei publice românești, o realitate care „mă face să mă tem că va produce reacții primejdioase", Carol se afla într-o situație mai disperată ca oricând. Va încerca totuși să măiestrească această situație, acționând energic în două direcții majore. Pe plan intern, va concedia guvernul condus de Gh. Tătărăscu, asupra căruia lasă să planeze, fără o incriminare explicită, responsabilitatea acceptării ultimatumului sovietic, cu toate consecințele sale tragice. Pe plan extern, va forța o apropiere totală de Germania, apropiere prefațată printr-o rupere spectaculoasă a tuturor legăturilor și alianțelor tradiționale, cu Franța și Marea Britanie.

ION GIGURTU (prim-ministru - 1940)

În urma consultărilor cu Urdăreanu, Carol ajunge la concluzia că „singurul nume asupra căruia să ne oprim este Gigurtu, care prezintă maximum de avantagii, cu toate defectele lui: guvernul ar trebui format din oameni cu oarecare pondere, de naționaliști, generația 1922, gardiști și tehnicieni".

Pe 4 iulie 1940, a doua zi după terminarea evacuării teritorilor cedate, noul guvern, avându-l ca prim-ministru pe Ion Gigurtu, depune jurământul. În memoriile sale, intitulate *Jurnal politic: 1939-1940*, prințesa Martha Bibescu citează aprecierea lui Pamfil Șeicaru cu privire la guvernul Gigurtu: „Pentru el, noul guvern al lui Carol al II-lea este «un număr de clovni la o îngropăciune»". Iar cu privire la consecințele nefaste ale dictaturii carliste, fina observatoare adaugă cu amărăciune: „Pe măsură ce Piața Palatului se mărește [aluzie la ordinul lui Carol de a fi demolate o serie de clădiri pentru a lărgi Piața Palatului – n. n.], țara se micșorează". Cum însă pentru a judeca atât competența și valoarea personalităților din componența guvernului Gigurtu, cât mai ales eficiența acestui guvern în ansamblul său, o apreciere, chiar dacă justă, dar lipsită de motivație, nu este suficientă, am recurs la lucrarea memorialistică a lui Horia Sima, menționată mai sus, remarcabilă pentru obiectivitatea cu care sunt înfățișate personajele și faptele care au precedat „sfârșitul unei domnii sângeroase": „Acest guvern are toate aparențele să fie un guvern de orientare naționalistă. În fruntea lui se află inginerul Ion Gigurtu, directorul general al societății miniere «Mica» de la Brad. Noul șef de guvern arătase simpatie chiar față de Mișcarea Legionară. Antecedentele păreau să confirme opinia larg răspândită în cercurile politice din țară că Gigurtu era un om de dreapta și că, prin numirea lui, triumfa ideea națională în Stat. La Externe fusese numit Mihail Manoilescu, economist de faimă mondială și doctrinar al corporatismului, înrudit prin convingeri politice cu Mișcarea Legionară. În același guvern figurau trei legionari, care păreau că reprezintă garanția supremă a radicalei prefaceri în viața publică: Horia Sima la Culte și Arte, Vasile Noveanu la Ministerul Inventarului și Augustin Bidian, ca Subsecretar de Stat la Finanțe".

Dar optimismul și speranța care au însoțit guvernul Gigurtu la constituirea sa s-au dovedit total lipsite de temei. În capitolul intitulat „Alte măști, aceeași piesă", Horia Sima, care de altfel demisionează din guvern după numai patru zile de activitate ca ministru, dezvăluie adevăratele intenții urmărite de Carol prin numirea la cârma țării a unui guvern, chipurile, naționalist: „Guvernul Gigurtu nu însemna acea schimbare profundă în politica țării, la care aspira poporul. Vechiul sistem continua să trăiască. Se produce o simplă deplasare de persoane în componența lui și nu biruise o nouă concepție în organizarea Statului. Regele urmărea să manipuleze curentul naționalist, predominant în acel moment în țară, în profitul său, să-l atragă de partea lui, fără însă să înstrăineze vreo parcelă din puterea lui. Guvernul avea o compoziție ingenioasă. Prin numirile făcute, abil dozate,

(continuare în pag. 6)

ŞAH LA REGE ..

(urmare din pag. 5)

Regele voia să trezească impresia, în ţară şi peste hotare, că în politica internă a României s-a produs o schimbare radicală, favorabilă Puterilor Axei, că toate forţele politice ale României, necompromise în guvernele anterioare, s-au adunat în jurul Coroanei într-un efort suprem pentru a salva ţara. Dar vai, realitatea era cu totul alta. Gigurtu era o personalitate pur decorativă, în spatele căruia acţionau aceleaşi forţe. Era o piesă de rezervă a Regelui, pe care a azvârlit-o în viaţa publică a ţării în acest moment greu, cu scopul de a continua vechiul sistem. Regele nu a renunţat niciodată nici la dictatură şi nici la planul lui ca, într-un viitor îndepărtat, să treacă de partea Rusiei Sovietice. Acum, când Europa era la picioarele lui Hitler şi România era obligată să intre în sfera de influenţă germană, Gigurtu reprezenta o excelentă acoperire pentru supravieţuirea regimului carlist în această perioadă de tranziţie. Dar cum Gigurtu era un om slab şi nu-l putea apăra în caz de nevoie, l-a dublat cu generalul Mihail, un om de încredere al său, pe care l-a numit vice-preşedinte al Consiliului de Miniştri. A păstrat apoi pe generalul Argeşeanu la comanda Corpului II Armată, acela care ordonase masacrele de legionari din noaptea de 21-22 septembrie. În modul acesta se putea sprijini pe corpul de armată care avea sub control Capitala. La Interne a numit un alt om de încredere al său, pe generalul David Popescu, pe care l-am cunoscut mai târziu şi care părea un ofiţer distins şi cu vederi noi. De fapt, acest guvern, ca şi echipele precedente ale dictaturii regale, era degradat la un simplu organ executiv. Nu avea nici o putere. Deasupra lui exista un supra-guvern, format din treimea Carol – Elena Lupescu – Urdăreanu, care lua toate deciziile în funcţie de informaţiile ce i le furniza aparatul de spionaj al lui Moruzov. (...) Adevăratul şef de guvern, de unde emanau toate ordinele, era Regele, iar cel ce figura ca atare şi avea răspunderea guvernării nu putea hotărî nimic".

Demisia lui Horia Sima din guvernul Gigurtu nu a fost însă urmată de un gest similar al celorlalţi doi membri legionari din guvern, Vasile Noveanu şi Augustin Bidian. Atitudinea acestora de a continua colaborarea cu regimul carlist pune în evidenţă o îngrijorătoare lipsă de unitate în rândurile fruntaşilor legionari, supravieţuitori ai sângeroaselor persecuţii dezlănţuite împotriva Mişcării la ordinul lui Carol. Faptul este cu atât mai îngrijorător cu cât a doua zi, 9 iulie 1940, după demisia lui Horia Sima, regele a găsit un inlocuitor al acestuia recrutat din elita legionară. „Radu Budişteanu – consemnează inlocuirea *Cronologia legionară* – este numit ministru Cultelor şi Artelor". Tehnica *divide et impera* folosită cu succes de Carol pentru dezbinarea liberalilor şi ţărăniştilor părea a da roade şi în cazul legionarilor. „Pe 14 iulie – consemnează aceeaşi sursă – are loc în Capitală, la Radu Budişteanu acasă, o întrunire a fruntaşilor legionari, organizată de grupul miniştrilor legionari care au refuzat să demisioneze din guvern, Noveanu, Bidian şi Budişteanu. Scopul acestei întruniri era să obţină dezavuarea lui Horia Sima. Manevra eşuează. După explicaţiile date de Horia Sima, adunarea fruntaşilor legionari aprobă în unanimitate poziţia adoptată de acesta şi cere celorlalţi miniştri legionari să-i urmeze gestul". Un îndemn căruia însă aceştia nu i-au dat curs.

Prin cedarea Basarabiei şi Bucovinei, prestigiul şi popularitatea regelui au suferit o lovitură atât de puternică încât, mărturiseşte el, „mă gândesc dacă n-ar fi mai cuminte să abdic". Unul din puţinele gânduri onorabile ale lui Carol, de la care însă îl abate energic consilierul său cel mai apropiat. „Duduia protestează vehement, spunându-mi că n-am dreptul de a părăsi lupta, ar fi o dezertare. Cine ştie, poate că ea avea dreptate!".

Şi într-adevăr, Elena Lupescu avea dreptate. Fără legături fireşti cu poporul în mijlocul căruia trăia, amanta regelui putea cântări situaţia la rece, fără ca judecata să-i fie afectată de disperarea neputincioasă pe care o trăiau românii. Ea ştia că aparatul de represiune pe care se sprijinea regimul era intact şi fidel lui Carol prin privilegiile de care se bucura. Ştia că numerosul contingent de politicieni care-şi abandonaseră convingerile democratice şi se alăturaseră lui Carol după lovitura de stat din februarie 1938 nu-l vor părăsi pe „Rex", aşa cum îi consfinţise dictatorului titulatura primul său sfetnic, Armand Călinescu. Ştia că oamenii politici, rămaşi credincioşi principiilor democraţiei, nu aveau nici energia şi nici susţinerea spre a se opune lui Carol. Dar mai ales ştia că singura forţă capabilă să pună capăt dictaturii regale, Mişcarea Legionară, nu-şi revenise după loviturile care-i decapitaseră conducerea, ştia că încă nu reuşise să-şi refacă unitatea şi mai ştia că o parte din elitele ei, obosite şi timorate de posibilitatea unui nou val de represiune şi teroare, erau dispuse să colaboreze cu regimul carlist, ascunzându-şi slăbiciunea în spatele lozincilor care clamau „unitatea naţiunii".

Singura personalitate care scapă certitudinilor Elenei Lupescu cu privire la factorii ce asigură stabilitatea regimului de dictatură personală al lui Carol era generalul Ion Antonescu. Pe ziua de 1 iulie 1940, deci în plină desfăşurare a retragerii din teritoriile cedate Uniunii Sovietice, generalul Antonescu, scos din cadrele active ale armatei de către Carol, solicită şi obţine o audienţă la Palat. Dacă e să-i dăm crezare lui Carol, a fost o întâlnire lipsită de importanţă. „După-amiază, la ora 5 – notează Carol în *Însemnări zilnice* –, generalul Antonescu a cerut cu insistenţă să mă vază. După declaraţii de devotament şi asigurare că nu are nici o legătură cu legionarii, îmi spune că ţara este în pragul dezastrului, că Armata este complect demoralizată şi dezorganizată şi că trebuie rapid făcut ceva spre a pune lucrurile în mână. Cam cu alte cuvinte, doreşte să se facă un guvern cu el şi cu bătrânii". Dacă însă folosim alte surse de informaţii, şi dacă privim această întâlnire prin consecinţele pe care le-a produs, ajungem la o cu totul altă concluzie.

Pentru restabilirea adevărului cu privire la întâlnirea regelui Carol cu generalul Ion Antonescu este necesară precizarea prealabilă că pe 27 iunie 1940, adică în ziua în care ultimatumul sovietic a fost transmis guvernului român, Horia Sima (conform menţiunii conţinute în memoriile sale) s-a întâlnit, în casa doctorului Alexandru Popovici, din strada Mântuleasa 38, cu generalul Ion Antonescu. Din ampla relatare a acestei întâlniri reţinem faptul că generalul i-a prezentat interlocuitorului său o scrisoare ce urma să fie trimisă lui Carol. La obiecţia lui Horia Sima că textul scrisorii „este foarte tare şi poate produce consecinţe", generalul Antonescu ripostează: „Domnule Sima, cum puteam să las acest moment fără să protestez cu cea mai mare vehemenţă? Răspunderile trebuie stabilite. Pierderea a două provincii nu este o bagatelă. Trebuie să rămână în istorie că generalul Ion Antonescu n-a stat cu braţele încrucişate". Aşadar, nu încape nici o îndoială că întâlnirea generalului cu regele s-a desfăşurat cu cărţile pe faţă. O confirmare în acest sens este furnizată de istoricul german Andreas Hillgruber, care în documentata sa lucrare *Hitler, Regele Carol şi Mareşalul Antonescu*, relatând despre audienţa de la Palat din „primele zile ale lunii iulie 1940", menţionează că s-a discutat despre un guvern pe care urma să-l conducă generalul Ion Antonescu şi că „puterile depline cerute de aceasta au fost respinse de Carol al II-lea".

Întâlnirea Antonescu-Sima, interceptată de agenţii Serviciului Secret (fapt confirmat de Horia Sima, care a fost interogat de Mihail Moruzov, şeful Serviciului, despre această întâlnire), dar mai ales cerinţa imperativă a generalului Antonescu, în decursul audienţei la rege, de a i se încredinţa formarea unui nou guvern, în care să deţină „puteri depline", ceea ce echivala cu deposedarea lui Carol de prerogativele dictatoriale de care se bucura, nu au rămas fără reacţie. Ea a fost pe măsura caracterului scelerat al lui Carol, care, în situaţii similare, nu a ezitat să recurgă la crimă. Dar să-l ascultăm în continuare pe Andreas Hillgruber:

„Scurt timp după [audienţa la rege], la 9 iulie, generalul Antonescu a fost arestat la locuinţa sa din Predeal şi dus cu maşina într-o pădure de lângă Sinaia, sub escorta unor jandarmi înarmaţi până în dinţi. Mihai Antonescu, confidentul generalului, care urmărise maşina, s-a dus imediat la ministrul plenipotenţiar Fabricius şi l-a informat despre cele petrecute. Amintindu-şi marile tensiuni politice dintre Germania şi România cauzate de „înlăturarea" lui C. Z. Codreanu, ministrul plenipotenţiar s-a hotărât să-l cheme la telefon pe ministrul Casei Regale, Urdăreanu, şi să-l întrebe pe acesta, în particular, ce se întâmplă cu Antonescu. Urdăreanu a înţeles din acest apel al ministrului plenipotenţiar tocmai ceea ce voia să dea de înţeles Fabricius. După scurt timp, Urdăreanu i-a comunicat că generalului de aici înainte nu i se va întâmpla nimic.

În timp ce Mihai Antonescu se adresa ministrului plenipotenţiar Fabricius, Mircea Cancicov, fostul ministru al Economiei, şi generalul Rozin l-au rugat pe însărcinatul cu probleme economice, dr. Hermann Neubacher, să intervnă pentru salvarea „celui mai bun bărbat al naţiunii". Neubacher a făcut la rândul său un demers particular, rugându-l pe generalul Victor Dobrovschi, primarul general al Bucureştiului, să aducă la cunoştinţa lui Urdăreanu părerea sa, a lui Neubacher, că un accident întâmplat generalului Antonescu ar face o impresie foarte proastă la Cartierul General german. Aluzia clară a celor doi miniştri plenipotenţiari a avut drept urmare că la 11 iulie Antonescu a fost eliberat. I s-a fixat domiciliu forţat la Mânăstirea Bistriţa din Oltenia, unde ce-i drept, era sub pază, însă putea primi vizite. Mai târziu, imediat după numirea sa în calitate de Conducător al Statului, la 4 septembrie 1940, primul lucru declarat de generalul Antonescu celor doi diplomaţi a fost că nu va uita niciodată acţiunea lor".

În ziua de 2 iulie, când în ţară nimeni nu avea certitudinea că Armata Roşie, după operaţiile de ocupare a teritoriilor cedate, se va opri la Prut, Carol a devenit conştient că „ajunsese efectiv la mila lui Hitler". Nereuşind să-l contacteze telefonic pe Führer, face apel la Fabricius, pe care-l roagă „să transmită punctele ce doream a i le spune". În esenţă, este vorba de un act de supunere, în care, după ce declară că „s-a renunţat la garanţiile care ne-au fost date din partea Angliei şi Franţei", solicită „o colaborare mai intimă cu Germania, care ar putea fi întărită printr-o alianţă". Demersul său se încheie cu două cerinţe explicite: „Cer de la Führer un ajutor care să ne apere în aceste momente grele" şi „Cer o Misiune de instrucţie militară, care va întări şi mai mult legăturile".

Răspunsul lui Hitler la cerinţele lui Carol ca Germania să garanteze frontierele României şi să trimită o misiune militară nu a fost câtuşi de puţin încurajator. Fără echivoc, el dădea limpede de înţeles că procesul de revizuire a frontierelor, aşa cum fuseseră ele trasate prin tratatele de pace semnate la sfârşitul primului război mondial, era departe de a se fi încheiat. „Într-o scrisoare datată 15 iulie – ne informează în continuare Andreas Hillgruber –, Hitler îi declară Regelui României că nu este în situaţia de a da curs acestor dorinţe, atâta timp cât nu sunt rezolvate problemele privitoare la frontierele cu Ungaria şi Bulgaria. De îndată că acestea vor fi reglementate, va reveni cu plăcere asupra cererii lui Carol. În vederea soluţionării problemelor în suspensie cu cele două state vecine, el sugera tratative directe între România, Ungaria şi Bulgaria".

(Va urma)

BASARABIA 1940 (IV)

UN ABANDON RUȘINOS
Dovezile unei trădări istorice

„Greșelile" lui Titulescu

Ministru plenipotențiar la Londra (1922-1927, 1928-1932), delegat permanent la Liga Națiunilor (1926-1936), președintele Ligii Națiunilor (1930-1931), ministru de Externe (1927-1928, 6 iunie 1932–29 august 1936): iată o carte de vizită impresionantă, peste care se suprapune o adevărată hagiografie creată de aparatul de propagandă comunist. Cântărită de contemporani, statura lui revine la proporții normale, astfel că azi putem, în sfârșit, să ne formăm o imagine mai apropiată de realitate. Și această imagine nu e, trebuie să o spunem, deloc în avantajul diplomatului, spulberând „mitul Titulescu" și lăsând mari semne de întrebare asupra activității lui.

Nicolae Titulescu s-a lansat în politică ca membru al Partidului Țărănesc, cu o puternică ideologie de stânga. „Singurul cerc în care Nicolae Titulescu era pe deplin acceptat – așa cum ne arată tot C. Argetoianu – era cel francmasonic stângist, care de altfel a fost singurul ce a protestat la îndepărtarea lui din funcția de ministru de Externe, la 29 august 1936. La nivel de state a protestat doar URSS! Rămânem șocați să aflăm că Titulescu îi frecventa și schimba informații, la un nivel care depășea protocolul, cu Gabriel Péri, secretarul general al Tineretului Comunist Francez și șef al secției de politică externă a ziarului comunist *L'Humanité*, sau pe ziaristul comunist Pertinax, denunțat public drept spion sovietic" **[1]**. Nu e de mirare, așadar, că, în 1935, „...Nicolae Titulescu era denunțat ca agent de influență sovietic" (*ibid.*, pp. 75-76).

Incapacitatea lui Titulescu de a justifica în fața Parlamentului ciudata și primejdioasa politică externă pe care o promova este amplu documentată de autor: „Ministrul de Externe român, Nicolae Titulescu, nu transmitea în țară toate informațiile pe care le obținea, nu informa asupra tuturor întâlnirilor diplomatice avute, uneori falsifica notele de convorbiri și comunica în România numai opiniile, viziunile și interpretările sale personale" **[2]**. Pe 23 noiembrie 1932, incomodat de logica stringentă a întrebărilor lui Grigore Gafencu privitoare la interpretarea rusească dată pactului Kelogg, acceptată de Franța și Polonia, la care Titulescu consimțise, „obosit și tracasat", s-a dat singur de gol: «Răspunsul, domnii mei, e foarte ușor de dat. Nu aceste state au simțit trebuința unui nou pact de neagresiune, ci Sovietele l-au cerut...»" (*op. cit.*, p. 87).

A. C. Cuza a amendat prompt această greșeală, subliniind perfidia și cinismul „marelui nostru aliat", Franța: „...și atunci ne-au dat pe noi drept compensație Rusiei pentru semnarea tratatului care o interesează numai pe dânsa, iar pe noi nu ne interesează. [...] Trebuia guvernul român să spună Franței, care a intervenit și ne invita să semnăm: noi nu intervenim în această chestiune, noi nici nu voim să luăm contact cu guvernul rusesc. [...] Prin urmare, aceia care au intrat în legături cu Rusia, ministrul de Externe român, care a făcut marea greșeală de a intra în contact cu Rusia, pentru semnarea unui pact de neagresiune, acolo este punctul de plecare al enormei greșeli diplomatice..." (*op. cit.*, pp. 87-88).

Este adevărat că „enorma greșeală diplomatică" s-a comis în timpul mandatului îndeplinit de Dimitrie Ghica, predecesorul lui Titulescu la Externe, stârnind nedumerirea unui membru al corpului diplomatic, Mihail Sturdza: „...în iarna 1931-1932, am fost, spre surprinderea mea, informat de către Principele Ghica, Ministrul nostru al Afacerilor Străine, că discuții în vederea unui *Pact Româno-Sovietic de Neagresiune* vor începe la Riga fără întârziere, și că eram însărcinat să reprezint România în aceste negocieri" **[3]**. Însă contactul cu sovieticii a fost făcut la presiunile Franței, atât asupra României, cât și a Poloniei. Astfel, într-o conversație purtată la începutul lui decembrie 1931, contele Szembeck îi solicită lui Grigore Gafencu, pe atunci tânăr reprezentant al diplomației române, intervenția pe lângă ministerul de resort: „«Dă-mi o mână de ajutor» – mi-a spus el. «Cunoști problema rusească. Ghica e șovăitor și noi suntem siliți să facem ceva. (...) Franța ne împinge spre Rusia, trebuie să negociem" **[4]**.

Comentariul aceluiași Gafencu, în 1932, arată justețea obiecțiilor formulate de Cuza: „Când am venit la externe, greșeala era înfăptuită. Ne aflam, de aproape un an, pe calea pactelor paralele. Situația noastră «specială» ieșise la iveală, cum era firesc să fie, în timpul negocierilor de la Riga. Mai mult. Intervenise prima furtună Titulescu, care, cu toate că a dat o zgomotoasă publicitate diferendului ruso-român cu privire la formularea pactului de neagresiune, nu a pus capăt negocierilor dintre ruși și noi, ci a mutat doar negocierile pe malul lacului Leman." (*ibid.*, p. 303).

„Zgomotoasa publicitate" se referă la faptul că, în martie-aprilie 1932, *când încă nu era ministru de Externe*, Nicolae Titulescu divulgase presei internaționale textele negocierilor de la Riga dintre reprezentantul României și al Uniunii Sovietice, inclusiv scrisoarea strict confidențială a acestuia din urmă, prin care partea rusă urmărise să includă pe agenda convorbirilor problema Basarabiei, stratagemă evitată de reprezentantul guvernului român, Sturdza **[5]**. Titulescu „a trimis acele extrase prietenului și protejatului său, Geraud zis Pertinax, redactorul de politică externă al ziarului parizian *L'Echo de Paris*. Pertinax a reprodus scrisoarea, pentru noi inexistentă, a lui Stomoniakov în termenii ei esențiali, cu toate comentariile necesare, pentru a proclama lumii că există o chestiune a Basarabiei..." (*ibid.*, p. 73). Prin urmare, abia instalat în postul de Ministru al Afacerilor Străine, Titulescu a întrerupt negocierile purtate în comun de România și Polonia pentru semnarea pactelor de neagresiune cu Uniunea Sovietică, slăbind astfel considerabil poziția României. Franța va forța desprinderea Poloniei de România în această importantă chestiune de apărare comună a frontierelor de răsărit ale celor două state, aducând-o în situația de a semna separat acest pact. „Titulescu scotea astfel Kremlinul dintr-o dureroasă încurcătură. Pacte de neagresiune fură iscălite fără întârziere cu toți vecinii Uniunii Sovietice *afară de România*."(*ibid.*, pp. 74-75). Rezultatul: „Din Arctica până la Marea Neagră, granițe formal recunoscute și garantate, cu o singură excepție: GRANIȚA ROMÂNO-RUSEASCĂ" (*ibid.*, p. 80).

În exemplarul *Dictionnaire diplomatique*, distribuit de Liga Națiunilor tuturor legațiilor și ambasadelor din lume, Sturdza a mai observat cu neplăcere că Basarabia era prezentată în sensul intereselor rusești, ca o provincie aflată într-o dispută permanentă între România și Rusia, încă de la începutul istoriei ei, iar evoluția structurii etnice și rusificarea ei nu erau deloc prezentate. „Am retrimis, în consecință, dicționarul, serviciilor respective, informându-le că nu-mi era posibil să păstrez între documentele mele o operă atât de tendențioasă. Mi s-a răspuns cu mirarea editorilor era mare, deoarece textul relativ la Basarabia primise aprobarea unei înalte personalități politice românești. Personalitatea nu mi-a fost numită, dar pentru mine nu rămânea nici o îndoială că era Nicolae Titulescu, omul Genevei, care, poate, scrisese el însuși acest text." (*ibid.*, pp. 81-82).

Slăbiciunile politicii noastre externe, ca și intrigile lui Titulescu, om pentru care Gafencu păstra, de altfel, o admirație sinceră, sunt relatate de autorul *Însemnărilor politice* cu un umor nu lipsit de amărăciune: „Titulescu a profitat de aceste greșeli – fără a încerca de altfel să le împiedice sau să le îndrepte – ca să-și întărească și mai mult influența asupra politicii noastre externe. După nesuccesul negocierilor de la Riga, Titulescu, supărat de faptul că Ghica venise să le prezideze la Geneva, în calitate de prim-delegat român, cultivând acolo relații tot atât de numeroase și de distinse în lumea internațională ca marele nostru european, s-a urcat în tren, nu fără a fi sărutat, în prealabil, pe amândoi obrajii, pe ministrul său de Externe, și a venit la București, unde a cerut, nici mai mult, nici mai puțin, decât un control desăvârșit asupra întregii noastre politici în afară. (...) Tremurând de grija patriei, Titulescu amenința pe rege cu demisiile sale și ceru punerea sub interdicție a șefului său Ghica, cel sărutat pe cheiul gării Geneva. Lovitura reuși – asigurând lui Titulescu situația pe care o râvnea, un început de intimitate cu camarila... «Controlul», astfel câștigat, a întărit pe Titulescu, nu a îmbunătățit însă întru nimic situația țării în afară. Pactul de neagresiune cu rușii nu a făcut, sub înalta oblăduire a lui Titulescu, nici un progres. Când guvernul Iorga a căzut, la dezordinea generală, internă și financiară, se adăugase și faptul, cunoscut de toți vecinii, că guvernul român nu poate face politică externă și că îngăduința de a trata cu România trebuie obținută de la europeanul veșnic călător, client nestatornic al tuturor marilor palace-uri continentale." (ed. cit., pp. 295-296).

Gafencu arată, mai departe, că influența exercitată de Titulescu asupra relațiilor noastre internaționale a crescut o dată cu urcarea lui Carol pe tron, independent de accederea la putere a guvernelor țărăniste: „Sub regele Ferdinand și Brătianu, Titulescu era cel mult un «tehnician» abil, întrebuințat din când în când pentru a dezlega o problemă externă mai migăloasă. Sub Regență și Mironescu, părerea sa fu cerută în toate împrejurările mai grele. Faptul însă că nu avea nici o pregătire deosebită în anumite chestiuni, îndeosebi în cele care priveau politica noastră orientală, a îngăduit primului guvern național-țărănesc să lucreze în libertate și să iscălească pactele Kellogg-Litvinov. Sub Carol al II-lea, *în timpul cârmuirii Iorga*, Titulescu a reușit să puie cu desăvârșire mâna pe politica noastră externă și, după conflictul privitor la pactul de neagresiune, și-a întărit această situație" **[6]**.

(Va urma)

Florea TIBERIAN

---

[1] Alex Mihai Stoenescu, *Istoria loviturilor de stat în România. 1821-1999*, vol. III, *Cele trei dictaturi*, Ed. RAO, București, 2002, pp. 83-84. La p. 90, A. M. Stoenescu reproduce o declarație stupefiantă făcută de Titulescu unui reprezentant al URSS: „La 15 februarie 1934, Titulescu se întâlnește la Athena cu I. H. Davtian, reprezentant plenipotențiar al URSS în Grecia. În Nota de convorbire, diplomatul sovietic va transmite la Moscova: «El ar accepta, chipurile, ca România să fie mai degrabă „înghițită" de noi decât să permită acestor domni ['feudalii germano-fasciști' – n. a.] să o împartă»"!

[2] Ioan Chiper, *România și Germania nazistă*, *apud* A. M. Stoenescu, *op. cit.*, pp. 74-75.

[3] Mihail Sturdza, *România și sfârșitul Europei. Amintiri din țara pierdută*, FRONDE, Alba Iulia-Paris, 1994, p. 68.

[4] Grigore Gafencu, *Însemnări politice*, 1929-1939, Ed. Humanitas, București, 1991, p. 285, cu detalii în paginile următoare.

[5] Cf. *România și sfârșitul Europei*, ed. cit., pp. 69-70.

[6] *Ibid.*, p. 302 (subl. mea). De remarcat că guvernul prezidat de Iorga a funcționat între 18 aprilie 1931 și 6 iunie 1932, ceea ce subliniază influența timpurie a lui Titulescu asupra politicii externe, dinaintea numirii sale ca ministru, sub guvernul Vaida, format pe 6 iunie 1932.

Obârșiile și formația

Maria Iordache [1], fiica lui Alexandru și Elena Iordache, s-a născut la data de 15 noiembrie 1914 în localitatea Nicorești din județul Galați [2]. Primele șapte clase le va urma în satul natal, cursurile liceale urmându-le la Liceul de Fete din Dej și la Liceul „Domnița Elena" din București [3]. Între 1934-1938 Maria (Marieta – cum era mai bine cunoscută) urmează cursurile Academiei Naționale de Educație Fizică (A.N.E.F.), pe care le încheie cu succes, obținând diploma de licență, dar meseria de profesoară de educație fizică o va exercita cu totul sporadic, pentru o scurtă perioadă de timp. În paralel ea va audia cursuri la Facultatea de Litere și Filosofie, însă fără a le finaliza cu o diplomă [4].

Etapa studenției este decisivă pentru destinul ulterior al Mariei Iordache. Acum ea își definește convingerile politice și își asumă un drum care o va duce în cele din urmă la moarte. Ca mulți tineri din epocă, ea vede în Corneliu Zelea Codreanu și în Mișcarea Legionară o alternativă la partidele politice tradiționale, considerate insuficient de dinamice pentru o generație care nu se mai mulțumea cu fapte mărunte, ci dorea o „Românie ca soarele sfânt de pe cer". Distanțarea istorică ne permite să vedem azi erorile acestei mișcări care au condus la consecințe tragice, dar, în acel moment, Mișcarea Legionară seducea o mare parte a tinerilor prin mesajul ei de demnitate națională și prin afirmarea constată a ideii de credință în Dumnezeu, concepție radical diferită de indiferentismul religios al celorlalte partide. Proveniți în mare parte din copii de țărani, din case în care religia juca un rol decisiv, acești tineri nu puteau concepe că ar putea să existe o morală care să fie ruptă de credință. Relația dintre Mișcarea Legionară și Biserică este departe de a fi lămurită, dar asta nu neapărat din vina istoricilor. Chiar în interiorul mișcării au existat opinii diferite cu privire la acest subiect. Unii legionari înțelegeau prin Biserică o comunitate creștină ideală, de sfinți, spre care oamenii (românii, în cazul de față) trebuiau să tindă. Legiunea era numai o manifestare datorată lumii decadente, care își asuma, asemenea oștilor îngerești, lupta împotriva răului. E o imagine ce se apropie de Judecata de Apoi, când îngerii separă pe cei păcătoși de sfinți, instaurându-se împărăția veșnică [5]. Din aceste considerente unii legionari și-au asumat înfăptuirea acelor asasinate, considerate acte de justiție [6], care au devenit principale capete de acuzare la adresa Legiunii. Cazul Mișcării Legionare a dovedit, dacă mai era nevoie, dificultatea enormă de a armoniza politicul cu spiritualul.

Din Legiune în mânăstire

Revenind la cazul Marietei Iordache, apropierea ei de legionarism este motivată și de atmosfera familială, deoarece toți copiii familiei Iordache au fost, într-un fel sau altul, implicați în Mișcare. Iordache Nicoară va deveni comandant legionar [7], iar una din fete va fi cununată chiar de Căpitan, venit special la Nicorești [8]. Marieta, la rândul ei, devine membră a Cetățuilor de Fete, sub conducerea Nicoletei Nicolescu [9], cea care va fi ucisă mai târziu în mod bestial de Siguranță [10]. Împreună cu alte fete, ea va munci ca voluntară la unul din restaurantele legionare din București și va activa în cadrul organizației de femei [11]. În ancheta din 1955, care în mod firesc a insistat pe trecutul ei legionar, Maria Iordache a fost întrebată care era scopul Legiunii. Răspunsul ei a fost crearea unui om nou, iar acest ideal putea fi realizat prin interiorizarea conștiinței, mărturisirea sinceră a greșelilor și frecventarea bisericilor. De asemenea, mărturisește că în cadrul ședințelor de cuib se citea Biblia [12]. A fost întrebată: „Ce se realiza prin frecventarea Bisericii în vederea formării omului nou?". Răspunsul a fost: „Prin frecventarea bisericii se căpăta conduită creștină și principiile de corectitudine, astfel puse în practică de legionari încât aceștia să se bucure de simpatie și încrederea celor ce-i înconjurau" [13]. Astfel de declarații, strânse de la mulți arestați, erau un motiv pentru Securitate să vorbească de o infiltrare a Bisericii de către legionari și doctrina lor. De fapt, în mintea unor oameni precum Maria Iordache era invers. Doctrina Bisericii urma să pătrundă în viața Legiunii, creând o mișcare socială și politică care să se ghideze după valorile creștine. Din declarațiile Mariei Iordache rezultă că pentru ea Legiunea era mai mult un ordin laic, menit să impună un set de valori creștine în societate.

Succesul Mișcării a stârnit îngrijorarea regelui Carol al II-lea. Eșuând în încercarea de a o atrage în proiectele sale de instaurare a dictaturii personale, Carol va lua o serie de măsuri menite să distrugă Legiunea. Una din ele a fost arestarea și condamnarea lui Corneliu Zelea Codreanu. Pe 8 iunie 1938 avea loc pe stadionul ANEF o manifestație la care urma să participe și regele Carol al II-lea. Reușind să intre pe stadion și să se apropie de un microfon, Maria Iordache a strigat: „Corneliu Zelea Codreanu este nevinovat și pentru acest adevăr sunt gata de moarte" [14]. Arestată și bătută, ea este internată în lagărul de la Mânăstirea Suzana, destinat femeilor

O MUCENIȚĂ A ORTODOXIEI ROMÂNEȘTI:

MAICA MIHAELA IORDACHE

Maica Mihaela Iordache este un nume binecunoscut în spațiul eclezial românesc. Din păcate, numeroase date ale biografiei sale au rămas mult timp necunoscute. Vom încerca aici să-i reconstituim viața în liniile esențiale, pe baza documentelor alcătuite de fosta Securitate.

legionare. În octombrie 1938 reușește să evadeze și rătăcește mai mult timp prin păduri, cu o coastă fisurată. Desființarea lagărului imediat după evadarea ei o scutește de noi neplăceri [15].

În următoarele luni, două morți o vor afecta profund: cea a lui Corneliu Zelea Codreanu și cea a fratelui ei, Iordache Nicoară, ucis în noaptea de 21-22 septembrie 1939, în lagărul de la Miercurea Ciuc. Mult timp va refuza să creadă că cei doi au murit. Revine în satul natal, unde stă până în septembrie 1940. În acest timp face o vizită la Mânăstirea Vladimirești și rămâne impresionată de viața din cadrul obștii de acolo. Venirea la putere a unui guvern legionar în septembrie 1940 o determină să vină la București, dar numai pentru a asista la deshumarea osemintelor lui Codreanu. Se convinge de moartea Căpitanului și imediat pleacă la Vladimirești, hotărâtă să se călugărească [16]. În fața anchetatorilor de Securitate ea a afirmat că s-a retras practic din organizația legionară din acel moment, iar în fața mirării anchetatorilor de ce a făcut acel gest tocmai atunci, când Legiunea era la putere, ea a răspuns: „M-am retras tocmai în timpul guvernării legionare întrucât am văzut că legionarii comit unele fapte ce nu mi-au plăcut, fapt ce a făcut să ne depărtăm de această organizație, văzând în același timp că legionarii convinși pentru această idee muriseră" [17].

Părinții nu au lăsat-o la mânăstire, ci au venit după ea. În aceste condiții, Maria Iordache pleacă din nou la București, unde lucrează ocazional și organizează cu câteva prietene o mică fermă pe proprietatea fratelui ei, unde se duce o viață evasimonahală. Fie la biserică, fie acasă, Marieta se roagă pentru sufletele celor uciși, pentru iertarea păcatelor [18]. Plecată un timp din București, ea află că ferma a fost confiscată, iar fetele arestate [19]. Din acel moment decizia este luată. După un scurt timp petrecut la Mânăstirea Pasărea, pe 22 septembrie 1942 ea vine la Vladimirești, pentru a nu mai pleca niciodată, părinții trebuind să accepte decizia fetei lor [20].

După doi ani, intră în rândul rasoforelor (16 iulie 1944), iar în 22 septembrie 1946 este călugărită, primind numele de Mihaela [21]. Datorită pregătirii superioare, i s-a încredințat funcția de secretară. Stareța Mânăstirii Vladimirești, maica Veronica, mărturisea despre maica Mihaela: „Ca monahie, prin rugăciune și nevoință, a dus o viață duhovnicească deosebită, fiind pildă și exemplu de urmat pentru întregul sobor. Deși îndeplinea funcția de secretară a mânăstirii, maica Mihaela, cu smerenia ce se ridica deasupra tuturor celorlalte virtuți ale sale, participa neobosit la toate ascultările din obște. Maicile își aduc aminte cum într-o zi, mânăstirea fiind cotropită de soldați ai armatei ruse, aceștia au vrut să tragă cu arma în icoana Maicii Domnului din biserică. Fără nici o ezitare, gata de sacrificiu în orice clipă, curaj născut din profunda-i credință, maica Mihaela s-a așezat în fața icoanei, preferând să fie împușcată ea decât să vadă chipul Maicii Domnului și al Pruncului Iisus batjocorit" [22].

Arestată de Securitate

În anii care au urmat, prestigiul Mânăstirii Vladimirești a crescut necontenit, mulți considerând-o, datorită predicilor curajoase ale preotului Ioan Iovan, un centru al rezistenței anticomuniste. Mulți fugari au găsit ajutor aici. Din aceste motive puterea comunistă era hotărâtă să desființeze mânăstirea, încercând să se folosească și de unele neînțelegeri de natură dogmatică între cele predicate de părintele Iovan și restul Bisericii. Patriarhul Justinian va încerca să rezolve situația creată printr-un compromis, care a eșuat. Securitatea intervine în forță, printr-o amplă desfășurare de forțe, în noaptea de 30 martie 1955, arestând mai multe persoane din mânăstire, cei vizați în primă instanță fiind părintele Ioan Iovan și maica Mihaela. Maica stareță Veronica își amintește că „prima chilie unde s-au năpustit soldații înarmați, în număr mare, a fost chilia maicii Mihaela (ca secretară, făcând parte din comitet) și căminul preoțesc, unde se afla părintele Ioan. Maica Mihaela era la chilie ca să se odihnească o oră, își scosese numai încălțămintea și așa îmbrăcată se culcase pe patul nepregătit, de-a curmezișul. Când auzi zgomotul, tropote în curte, se trezi iute și, fiind și îmbrăcată, fugi într-o clipă, desculță, spre stăreție. Militarii, negăsind-o în chilie, au făcut zarvă mare, țipau ca ieșiți din minți, se repezeau la maicile din chilii. Au găsit-o la stăreție; au vrut s-o lege de mâini, dânsa s-a luptat cu ei, i-a mușcat de mâini, dar ei au întors patul puștii și au lovit-o peste gură. Se zice că ar fi pierdut chiar câțiva dinți" [23].

Cei doi au fost arestați și duși la Penitenciarul Galați, fără mandat de arestare, care va fi eliberat în cazul maicii Mihaela abia pe 23 aprilie 1955 (pe motiv de agitație publică, art. 327 C.P.) [24]. Anchetatorii nu aveau nimic concret împotriva lor, sperând să se poată agăța de ceva în cursul investigațiilor. Au urmat un șir de interogatorii dure, în care maica Mihaela a fost chestionată despre toată viața ei, securiștii insistând în mod deosebit pe trecutul ei legionar și pe eventuala continuare a acestei activități, pentru a putea găsi un motiv să o pună sub acuzație oficial și să intre în legalitate. Maica Mihaela își recunoaște deschis trecutul, afirmă limpede ce a înțeles ea prin legionarism, ce a sperat de la acesta, dezamăgirea față de unele aspecte ale acestuia și apropierea de Dumnezeu prin Biserică. Afirmă hotărât că este împotriva ideologiei comuniste [25], că va lupta mereu împotriva ateismului, că a ascuns fugari în mânăstire și că nu

i-a denunțat [26] din spirit de solidaritate, și că nu ar face niciodată altfel. În același timp, ea spune că foștii legionari care o mai vizitau uneori făceau acest lucru datorită prieteniei care-i lega, nu pentru a organiza conspirații, cum doreau să acrediteze anchetatorii. Din procesele verbale reiese că distanțele dintre vizite sunt mari, iar persoanele sunt altele. Maica Mihaela a știut să despartă lucrurile. Ea spune clar: „Nu s-au ținut ședințe legionare în mănăstire. Dacă aș fi știut, i-aș fi dat afară" [27]. Întrebată odată de un legionar (Aurel Tacu) ce ar trebui să facă în noul context politic, ea răspunde: „Rostul mișcării legionarilor este de a apăra și sprijini Biserica, [...] să propage în rândurile populației virtuțile creștine și a atrage populația alături de Biserică. Că legionarii vor trebui să dea ei înșiși exemplul lor personal că apără Biserica și că sunt uniți împotriva celor care sunt contra lui Dumnezeu" [28].

Ancheta bătea pasul pe loc, până în momentul când sunt arestați Ioan Lupeș, Petre Măzăreanu (care uciseseră mai mulți milițieni), Teodorescu Dumitru (Theovid, simpatizant legionar, admirator al Vladimireștilor, care a sprijinit acțiunile de aici) și Päiș Ghiță (din Tudor Vladimirescu, luptător împotriva colectivizării) [29]. Toți avuseseră de-a face cu Vladimireștiul și cu personalul de aici. Din acest moment, motivul pentru arestare se găsește și ancheta se concentrează pe legăturile maicii Mihaela, ale lui Ioan Iovan și ale maicii Veronica (arestate la rândul ei) cu aceste persoane. Se creează un grup *ad-hoc*, judecat la Galați de Tribunalul Militar București. În cadrul actului de acuzare, maicii Mihaela i se impută că a continuat sub haina călugărească activitatea legionară, încercând să le atragă și pe alte monahii. Ar fi inițiat o veritabilă școală a crimei, ar fi organizat tabere legionare, ar fi organizat exerciții de tragere cu arma [30]. Faptele sunt prezentate în stilul caracteristic, mobilizator-apocaliptic, specific actelor de acuzare din perioada comunistă. Ridicolă este interpretarea dată adăpostirii unor soldați germani după 23 august 1944: a vrut să-i sustragă de la răspunderea pentru crimele lor [31]! Maica Mihaela a sprijinit într-adevăr cu bani și alimente pe unii fugari, a dat buletine de identitate sau a falsificat acte pentru a-i face scăpați și a trimis lui Theovid o mașină de scris, pentru ca acesta să multiplice broșurile cu vedeniile maicii Veronica [32]. Toate acestea erau motive suficiente pentru ca maica Mihaela să fie condamnată de justiția comunistă, dar s-a dat un plus de patetism pentru ca sentința să fie și mai mare și să se justifice teoria conspirației legionare de care puterea comunistă se va folosi mai târziu pentru a desființa un număr important de mănăstiri [33].

A murit în închisoare

Prin sentința 1655 din 7 decembrie 1955, Maria Iordache este condamnată la 25 de ani muncă silnică și 10 ani degradare civică, pentru „crima de uneltire contra ordinii sociale" p.p. de art. 209 p III C.P., și la 5 ani închisoare corecțională și 5 ani interdicție corecțională, pentru fals în acte publice. Urma să execute pedeapsa cea mai mare, conform art. 101 C.P. [34].

De la Galați este trimisă în închisoarea de femei din Miercurea Ciuc. Pe 4 martie1960 este trimisă pentru muncă la Penitenciarul Arad [35]. Pe 4 septembrie 1960 este transferată la Jilava pentru cercetări [36], de unde pe 21 februarie 1961 revine la Miercurea Ciuc. Aici, pe data de 20 aprilie 1963 își găsește obștescul sfârșit, în același loc unde, în urmă cu 24 de ani, fusese ucis și fratele ei, „bădia" Iordache Nicoară. Pentru a se lămuri cauza morții este utilă redarea în întregime a referatului medical întocmit de medicul închisorii, Alex. Lorenzovici, pe data de 23 aprilie 1963:

„Deținuta C.R. Iordache Maria, născută la data de 14.11.1914 a decedat la data de 20.04.1963 orele 20,00. Cauza morții: insuficiență cardiocirculatorie, cardioscleroză decompensată, reumatism anchilozant

Datele importante ale fișei medicale:

- data completării fișei: 1956.07.18 – sănătoasă
- 31.08.1956. Ptoză gastrică, gastro-enterocolită cronică, dizmenoree, polimenoree, debilitate fizică generală. Se pregătește ex. ginecologic, deținuta refuză acest examen.
- 9.04.1957: Anemie sec. hipermenoree. Refuză examenul ginecologic
- 19.04.1957: idem (trat: Progesteron, Testosteron, Glanduitrină, Ergatină, Glucoză, Vit. C, Vit. B1, complex b și Syr. Hemoglobină)
- 7.07.1957: idem
- 10.10.1957: idem
- febr. 1959: refuză toate medicamentele prescrise
- 13.12.1960: MRF, ITH
- 3.03.1960: Apt pentru muncă (trimisă la Arad, n.n.)
- 11.04.1962: reumatism cronic (tratament vit. C, Aspirină)
- 17.01.1963: Distrofie, reumatism cu anchiloză incipientă (trat. Arenal, Algocalmin, Polivitamine, Glucofilin, regim alimentar)
- 01.02.1963: insuficiență cardiacă, cardioscleroză, colită cronică (trat. Strofantină, Glucoză)
- 15.02.1963: idem (trat. Strofantină, Glucoză)
- 26.02.1963: idem (Vit. C fiole, Vit. K, Vit. B1 25 mg. fiole)
- 8.03.1963: Strofantină, Glucoză, Vit. C fiole
- 28.03.1963: Status idem plus Enterocolită, bronșită, suspect de cancer esofagin
- 5.04.1963: Decompensație cardiacă (Strofantină, Glucoză, Vit. C fiole)
- 15.04.1963: Status idem(Strofantină, Glucoză, Vit. C fiole)
- 17.04.1963: Status idem (Cofein, pentazol, Vit. B1, Vit. C)
- 18.04.1963: idem (Vit. B1 100 mg. Strofantină, Glucoză, Pentazol).

În ultimul timp a dominat insuficiența cardiacă, bolnava a devenit cașectizată gravă din cauza lipsei de poftă de mâncare, vărsăturilor și disfuncției pronunțate (am și pus diagnosticul: suspect cancer esofagian). În tratament am ținut seama de caracterul bolii, anulând tratamentul reumatismului, medicamentele căruia fiind contraindicate.

La data de 19.02.1963 am cerut internarea în spitalul Văcărești, care a fost aprobată cu cursa din 23.04.1963.

Deținuta a refuzat examenul ginecologic în repetate rânduri. În ultimul timp ea nu a mai acuzat simptomele unei boli ginecologice, însă pe baza datelor anterioare era posibil și existența tumorii maligne a uterului, care ar explica simptomele abdominale subiective care s-au accentuat treptat (dureri abdominale, diaree, lipsa poftei de mâncare, cașexia gravă). În luna ianuarie 1963, cu sprijin, a mai putut să vină jos în cabinetul medical, dar din februarie nu a putut să se scoale singură din pat, a necesitat îngrijirea din partea altor persoane. Starea generală s-a agravat rapid, deși am încercat și am făcut tot ce am putut, și la data de 20.04.1963, orele 20, în urma unei crize de sufocație, a decedat. Luni, 22.04.1963, am raportat cazul, conform ordinelor în vigoare. În condițiile de față, neexistând medic legist sau medic expert cu delegație în Miercurea Ciuc, am raportat și acest fapt către Procuratura Militară Tg. Mureș, care ne-a dat aprobarea telefonică pentru înmormântarea cadavrului fără autopsie.

Menționez că bolnava nu a fost internată la noi în infirmerie, pentru faptul că nu avem infirmerie, de aceea nu putem să vă înaintăm copia foii de intrare în infirmerie. Miercurea Ciuc, 23.04.1963" [37].

Măsurile luate de medic au fost corecte, însă regimul de închisoare era distrugător. Faptul rezultă printre rânduri din raportul medicului, dar și mai clar dintr-un act scris de maica Mihaela: „9 iunie 1959 – Miercurea Ciuc – Domnule Comandant, subsemnata deținută Iordache Maria, condamnată 25 ani m.s., fiind suferindă de metropatie hemoragică și propunându-mi-se un raclaj uterin, nu l-am putut accepta din motive personale. Declar prin prezenta că mi s-a propus deci tratamentul condiționat de această operație pe care o refuz, fiind încredințată că motivul hemoragiilor repetate este determinat de răceală și de o stare de oboseală și slăbiciune excesivă. Mai înainte de a se încerca deci o refacere fizică, determinată de condițiile speciale ale vieții din închisoare, nu pot accepta operația propusă, iar la acest regim desigur nu am nici o pretenție, fiind deținută și nu om liber cu dreptul la viață. Cu respect, deținuta Iordache Maria" [38]. Este o afirmare cât se poate de limpede a statutului pe care îl aveau deținuții politici. Prin urmare, intrată sănătoasă în închisoare, maica Mihaela se îmbolnăvește grav în închisoarea de la Miercurea Ciuc. Refăcută parțial la un moment dat, a fost trimisă la muncă la Arad și la Jilava, de unde s-a întors la Miercurea Ciuc reumatică și cu probleme cardiace. Suferințele descrise în raport sunt atroce. Ironie a sorții: este înmormântată chiar în ziua când trebuia să plece la spitalul Văcărești. Din pricină că nu s-a făcut autopsia, nu se poate spune cu precizie care a fost cauza decesului. Toate mărturiile arată că a viețuit în închisoare ca o adevărată mărturisitoare, îndurând cu răbdare toate chinurile.

George ENACHE

Note:

[1] În galeria de personalități întocmită de Fundația „George Manu" sunt prezente și câteva rânduri referitoare la biografia Mariei Iordache (pe Internet: http://www.fgmanu.net/personalitati). Un portret deosebit de interesant îi face Petre Pandrea în *Călugărul alb*, Ed. Vremea, București, 2003, *passim*.

[2] Arhiva Consiliului Național pentru Studierea Arhivelor Securității (A.C.N.S.A.S.), fond Penal, dosar nr. 160, vol. 3, f. 186.

[3] *Ibidem*, f. 191.

[4] *Ibidem*, f. 188.

[5] Codreanu afirmă într-una din scrierile sale: „Legiunea apără altarele Bisericii pe care dușmanii vor să ni le dărâme. Linia istorică este una: aceea pe care o trăim noi. Căci noi trăim în veac. Linia Bisericii este cu mult deasupra noastră. Către ea tindem, dar nu realizăm decât puțin. Pentru că trăim sub condamnare și sub piatra de moară a păcatelor noastre, a lumii și a moși-strămoșilor noștri. Recunoaștem că suntem păcătoși: aceasta este atitudinea legionară față de Biserică..." (Corneliu Zelea Codreanu, *Doctrina Mișcării Legionare*, Ed. Lucman, București, 2003, pp. 100-101). Aspirația spre o comunitate creștină ideală manifestată în veac s-a conjugat cu un anume dezinteres în realizarea unui proiect pragmatic de organizare socială, Codreanu afirmând că este nevoie mai întâi de formarea de oameni de caracter care vor înfăptui o „revoluție" a societății românești. Istoria însă a demonstrat că revoluțiile scapă cel mai adesea de sub control, iar diferențele dintre o revoluție socio-politică și una spirituală sunt extrem de mari. În aceeași perioadă activează în Italia don Luigi Sturzo, care este întemeietorul creștin-democrației, arătând cum se poate valoriza credința creștină în condițiile unei societăți tot mai secularizate (Luigi Sturzo, *Libertatea: prietenii și dușmanii săi*, trad. de Nicoleta Panait, Ed. Paidea, București, 2001). Dacă una din doctrine este „revoluționară", cealaltă ar putea fi calificată drept „reformistă", iar diferența dintre Codreanu și Sturzo este cea dintre un profet mesianic și un teolog scolastic. Eșecul guvernării legionare din 1940 va arăta limitele doctrinei și va face pe mulți adepți cu credință în Dumnezeu să se apropie de Biserică, dându-și seama că aici este adevărata mântuire. Securitatea va folosi acest lucru pentru a acuza Biserica de infiltrări legionare (vezi în acest sens George Enache, *Ortodoxie și putere politică în România contemporană. Studii și eseuri*, Ed. Nemira, București, 2005, pp. 381-400, 451-497).

[6] Erau considerate păcate asumate cu bună știință (vezi Flor Strejnicu, *Creștinismul Mișcării Legionare*, Ed. Imago, Sibiu, 2000, *passim*).

[7] A.C.N.S.A.S., fond Penal, dosar nr. 160, vol. 3, f. 187.

[8] *Ibidem*, f. 192.

[9] *Ibidem*, 190-191.

[10] *Cf.* http://www.fgmanu.net/personalitati/personalitati1.htm.

[11] *Ibidem*, f. 191 (Întrebare: *Ce activitate ai desfășurat dumneata în cadrul acestui grup legionar?*. Răspuns: *În cadrul acestui grup am desfășurat următoarea activitate: luam parte la ședințele ce se țineau săptămânal, plăteam cotizația, ajutam legionarii închiși precum și familiile acestora materialicește, cântam cântece legionare și mergeam la mormintele legionarilor, am lucrat voluntar la cantina și restaurantul legionar din Str. Gutemberg, alături de casa lui Cantacuzino*).

[12] *Ibidem*, f. 192.

[13] *Ibidem*.

[14] *Ibidem*, f. 187.

[15] *Ibidem*, f. 196.

[16] *Ibidem*, f. 197 – 198.

[17] *Ibidem*, f. 189.

[18] *Ibidem*, f. 194, 199.

[19] *Ibidem*, f. 197 – 198.

[20] *Ibidem*, f. 200.

[21] *Cf.* mărturia maicii starețe Veronica Gurău de la Mănăstirea Vladimirești, dată în anul 2004 pentru martirologiul realizat de Fundația „Sf. Gerhard".

[22] *Ibidem*.

[23] *Ibidem*.

[24] A.C.N.S.A.S., fond Penal, dosar nr. 160, vol. 3, f. 179. Ancheta Maicii Mihaela în vol. 3, f. 179-355.

[25] *Ibidem*, f. 221.

[26] *Ibidem*, f. 216.

[27] *Ibidem*, f. 214.

[28] *Ibidem*, f. 204.

[29] *Ibidem*, vol. 6, f. 1-11.

[30] *Ibidem*, f. 162.

[31] *Ibidem*.

[32] *Ibidem*, f. 179. Și ea și Ioan Iovan au avut în celulă un informator (*ibidem*, vol. 11, f. 326-353). În destăinuirile făcute și existente în dosar, maica Mihaela recunoaște că a încercat să transmită monahiilor ceva din spiritul legionar, dar prin aceasta înțelege cinste și fermitate.

[33] Vezi G. Enache, *op. cit.*, pp. 148-150, 398-400).

[34] A.C.N.S.A.S., fond Penal, dosar nr. 160, vol.6, f. 188.

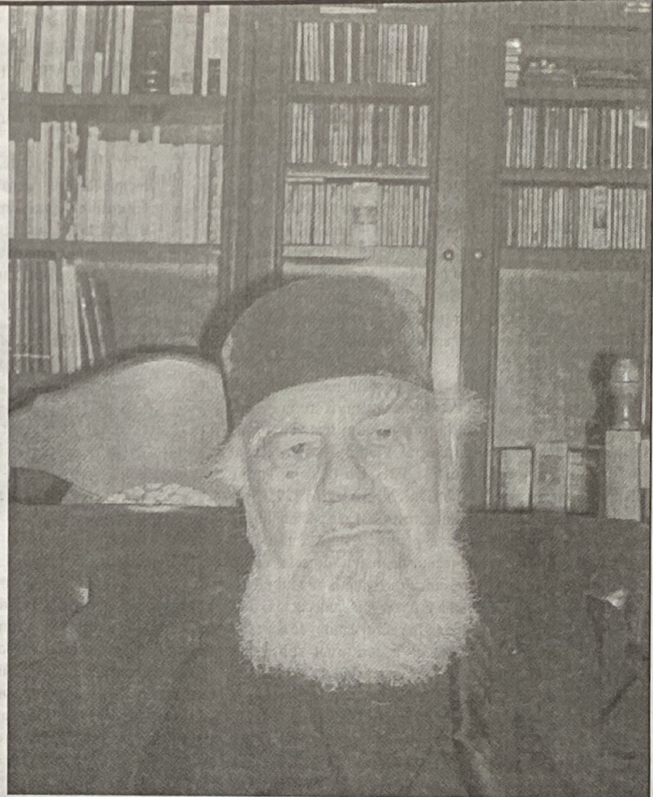
[35] *Ibidem*, vol. 12, f. 96.

[36] *Ibidem*, f. 31,33.

[37] *Ibidem*, f. 9.

[38] *Ibidem*, f. 115.

ÎN SPIRITUL ADEVĂRULUI

În ultimii 15 ani s-a scris şi s-au făcut nenumărate comentarii privind închisorile comuniste din România. Din păcate, însă, aceste adevărate infernuri, care au depăşit ca număr, intensitate, procedee şi durată toate atrocităţile produse în secolul 20, nu fac obiectul unor prelegeri incluse în programele de învăţământ. Şi tot din nefericire, pe marginea acestor suplicii colective sau individuale se găseşte câte un glas care să comenteze momente, stări sau situaţii din lecturi truncheate, scoase din context, sau informaţii tendenţioase ori deformate.

Mă socotesc îndreptăţit să fac unele precizări, ca unul care în perioada de detenţie din 1948 până 1964, am parcurs aproape toate marile „experimente" făcute cu deţinuţii politici, începând cu arestурile: Malmaison, M.A.I., Rahova, şi terminând cu închisorile: Jilava, Văcăreşti, Piteşti, Gherla, Aiud. Mă voi opri la închisoarea Aiud, unde am stat în perioada 1957-1964, în diverse secţii, inclusiv Zarca.

Prin 1960 la închisoare se produce o reformă administrativă, de care însă noi am aflat mult mai târziu, unii chiar după 1989. Gardienii cu grade de plutonier au fost schimbaţi cu cadre noi, care ne-au mirat printr-un comportament cu care nu eram obişnuiţi. Îmi amintesc că prin 1961, la parterul celularului, gardianul – din cât îmi aduc aminte se numea Lazăr – purta mănuşi de piele, deşi era vară, iar în momentele când deschidea uşa pentru a ne duce la W.C. se adresa cu formula: „Poftiţi, domnilor!". Am constatat pe parcurs că ascultau insistent pe la uşi, iar uneori mai schimbau câte o frază cu unii, probabil indicaţi de conducerea penitenciarului.Toţi aceşti gardieni, am aflat după 1989, erau proaspeţi ofiţeri de Securitate. Atât prin ei, cât şi prin unii informatori, conducerea închisorii testa starea de spirit a deţinuţilor, identificând fie pe cei care se bucurau de un prestigiu deosebit, asupra cărora urma să se facă presiuni ulterioare, o dată cu începerea aşa-zisei acţiuni de „reeducare", fie pe deţinuţii care, mai deprimaţi şi apăsaţi de povara închisorii, erau dispuşi să susţină acea acţiune de „reeducare", în speranţa unei posibile şi mai apropiate eliberări.

O a doua precizare pe care doresc să o fac este aceea în legătură cu sintagma „şef al comitetului de reeducare", care induce cititorului falsa idee că acea acţiune ar fi avut un conducător deţinut, aşa cum se petrecuse în „experimentul Piteşti".

Acţiunea de „reeducare" din Aiud nu a avut un „şef" dintre deţinuţi. Din acest punct de vedere, nu se poate spune decât că „reeducarea" – pornită ca iniţiativă din exteriorul închisorii, de la P.C.R., respectiv de la organul său represiv, Securitatea, desigur nu fără sprijinul şi îndrumător de la Răsărit – a avut ca unic grup de comandă pe cei trei colonei ai închisorii, Crăciun, Iacob şi Ivan, ajutaţi de ofiterii care figurau ca plutonieri. De altfel, d-na Doina Jela, în cartea sa Lexiconul negru, îl acuza pe colonelul Blajut (pe atunci plutonier) că „a siluit cunoştiinţele cu aşa-zisa acţiune de «reeducare» de la Aiud".

Mai trebuie ştiut şi faptul că închisoarea avea mai multe secţii, iar în fiecare din ele colonelul Crăciun a implantat câte un aşa-zis „comitet de reeducare", format din doi sau trei deţinuţi. Aceste secţii, care nu aveau legătură între ele, erau: Fabrica (cu câteva camere), Grădina din afara închisorii, numitul „Club", secţia „munci interioare", secţia T.B.C.

Eu, după câteva peripluri, am fost adus la secţia „munci interioare". Aici, după ce am participat cu alţi deţinuţi la elaborarea unui proiect de încălzire centrală, am fost pus să urmăresc şi executarea lui. Astfel, în timpul zilei ajungeam şi la secţia T.B.C. Aici, cu toate precauţiile necesare, m-am întâlnit cu un vechi amic, farmacistul Petre Daba. Cu el am stabilit – repet, luându-mi toate măsurile de discreţie – să le aduc celor de acolo câte o ceapă, sau morcovi, ei, T.B.C.-iştii, având mare nevoie de crudităţi. Mi-am confecţionat în acest scop două buzunare lungi în interiorul pantalonului. Aici se mai afla şi o cameră cu preoţi, unde aşa-zisa „reeducare" o conducea un deţinut pe nume Grigorescu. Într-una din zile Daba îmi şopteşte că printre deţinuţi se află călugărul Anania, cu care Grigorescu are mari controverse, ajungându-se din partea lui la ameninţări de genul: „Îţi vor putrezi oasele în închisoare şi vei avea pe conştiinţă şi pe cei ce îţi vor urma exemplul! Încăpăţânările dumitale vor produce multe victime printre cei care vor refuza să adopte o atitudine conciliantă, ce le poate aduce libertatea".

În acea vreme, în două curţi interioare, la aşa-zisul „Club" şi la „munci interioare", se improvizaseră nişte „jurnale/gazete de perete", unde se începuse afişarea de desene batjocoritoare la adresa credinţei, aceste teme fiind ridicate şi în camerele de „reeducare". Momentul nu-i scăpă lui Daba, care îmi şopti într-o zi: „Călugărul Anania a avut o izbucnire fermă, violentă, spunându-i lui Grigorescu: *Comunică colonelului Crăciun că protestez şi refuz orice altă discuţie, dacă nu se încetează cu atacurile batjocoritoare la adresa credinţei. Putem discuta orice, dar nu admit să se pună în dezbatere problemele legate de credinţă şi de slujitorii ei, singura intimitate a omului de care nu are dreptul să se atingă nimeni*".

Nu puteam rămâne indiferent la cele auzite, astfel încât le-am împărtăşit, la rândul meu, şi altor prieteni apropiaţi şi de încredere, făcând astfel să funcţioneze acel „telefon fără fir" de la om la om. Refuzul călugărului Anania a constituit pentru mulţi, în acele momente de mare cumpănă, refugiul în care se puteau conserva toate idealurile şi toate valorile spirituale: *platoşa credinţei*. Nu era o noutate pentru noi, care de-a lungul anilor avusesem în credinţă suportul de a rezista fizic şi psihic, dar constituia un imbold în plus, mai greu de penetrat de cei care ajunseseră prea departe cu ameninţările şi presiunile fizice ori psihice. Ele nu pot fi pe deplin înţelese decât de cei care au parcurs acest drum, aflându-se fie în epicentrul vulcanului, fie colateral. Iar aceia care, ajutaţi de Pronia Cerească, au suportat eroic întreg calvarul sunt cei care nu arată cu degetul spre nimeni decât spre asupritori.

După mai multe zile, Daba îmi şopteşte: „L-au dus pe Anania la Zarca".

Prin anii '90, preotul Constantin Voicescu mi-a confirmat cele de mai sus, el aflându-se în acea vreme în secţia T.B.C. Neplăcut este că după 1989 au apărut unele condeie care în decursul celor 45 de ani de regim comunist au intoxicat pe român cu scrisul lor, sau au făcut parte din organele represive, iar acum se erijează în conducători de vârf ai societăţii sau în formatori de opinie. Înainte de a-şi pune semnătura în numele „libertăţii de opinie", aceştia este bine să aibă bunul simţ să se oprească o clipă şi să se întrebe cum şi cu ce au contribuit în acei 45 de ani pentru a diminua flagelul care a năpăstuit şi erodat neamul acesta atât de vitregit de-a lungul istoriei sale.

Nu pot încheia aceste succinte consideraţii – determinate îndeosebi de ultimele injuste atacuri de presă la adresa Î. P. S. Bartolomeu Valeriu Anania (mai ales în paginile *României libere*, prin zelul imund al detractorului de serviciu Ion Zubaşcu) – fără a cita din *Manualul de instrucţiuni privind războiul psihopolitic, spălarea creierului, complotul psihopolitic al comunismului*. Volumul a apărut sub îngrijirea scriitorului Dr. Pan Izverna şi în traducerea din engleză a d-nei Mioara Izverna, cu avizată prefaţă a d-lui Sergiu Grossu. Cartea editată de John Keats (*alias* Kennets Goff, fost membru al Partidului Comunist din Statele Unite, în perioada 1936-1939) conţine cuvântul adresat de Beria în 1936 studenţilor americani la Universitatea Lenin. Voi reproduce câteva pasaje din această carte, unde, după enunţarea rolului Psihopoliticii, li se spune tinerilor: „În cazul când în grupurile de tineri există lideri puternici, agentul psihopolitic poate să acţioneze în mai multe feluri, folosindu-se de ei sau îndepărtându-i. Dacă liderul vizat, băiat sau fată, urmează să fie folosit, caracterul său trebuie schimbat cu grijă, îndepărtându-l spre căi criminale, după care urmează să fie ţinut sub control, prin şantaj sau prin alte mijloace. Omul nu trebuie să mai creadă despre sine sau despre cei din jurul său că ar fi apţi de «rezistenţă spirituală» sau de «sentimente nobile». De exemplu, un soldat căzut prizonier poate fi maltratat, înjosit şi umilit până e adus într-o asemenea stare încât chiar şi cel mai neînsemnat gest al celor ce l-au chinuit îl va face să tremure de frică. El se va supune fără crâcnire sau îşi va schimba simţămintele şi credinţele la prima vorbă poruncitoare a asupritorilor săi. Dacă este degradat până la limita necesară, prizonierul poate fi făcut să-şi ucidă chiar şi compatrioţii aflaţi în acelaşi lagăr cu el".

Am încheiat citatele din acest „manual", adăugând că aceste „instrucţiuni" au fost aplicate întocmai în „experimentul Piteşti" şi parţial în aşa-zisa „reeducare" de la Aiud. Din păcate, ele nu se regăsesc atunci când se analizează acţiunile criminale din închisori, care trebuiau să servească drept docilizare întregii naţiuni, în care se instaurase acel înfricoşător: „Atenţie, vine duba neagră!". Şi totuşi au fost destui oameni care au reuşit să reziste acestui gen de teroare perversă, iar pe cei care nu au rezistat (sau au rezistat în mai mică măsură) nu au dreptul să-i judece cu uşurinţă nişte trepăduşi care n-au trăit în viaţa lor o experienţă asemănătoare.

Traian POPESCU

EROII VECHI SI NOI

Florian BICHIR

Un prieten din armată, jurnalist şi el, mi-a povestit o chestie care m-a lăsat cu gura căscată. La fiecare sărbătoare a unui gen de armă, fie infanterie, fie scafandri militari, fie vânători de munte, fie submarinişti, fie artilerie ş.a.m.d., se întâlnea cu un grup compact de veterani de război. Veseli, aceştia depănau amintiri şi păreau să cunoască pe toată lumea. Puţin intrigat, după a nu ştiu câta sindrofie unde se întâlnea cu grupul simpatic de bătrânei, nu a mai răbdat şi i-a întrebat cărei arme au aparţinut în război, pentru că dă nas în nas cu ei la toate sărbătorile militare. "Păi noi am fost la fanfară şi le-am cântat la toţi", a venit răspunsul, care l-a năucit complet.

Trec peste povestioară, fie ea reală ori aparţinând umorului cazon, însă m-am întristat zilele trecute când un tânăr imberb l-a bruscat în autobuz pe un veteran de război, iar cuvintele sale n-au fost prea laudative la adresa eroismului său. M-a frapt, însă, că nimeni nu schiţat nici un gest, nu a scos nici un cuvânt dezaprobator.

E drept că la tot pasul te întâlneşti cu destui dubioşi cu insigne de veterani atârnate pe piept: bucătari cocoşaţi de decoraţii cumpărate din Obor, care se dau generali sau necombatanţi, care susţin cu neruşinare că au fost de la Stalingrad la Berlin, şarlatani care n-au văzut decât la cinema frontul şi acum pozează într-un fel de Peneş Curcanul de cartier. Cum astfel de specimene mişună peste tot, ajungi să te întrebi cine a mai murit. Dar oricum ar fi, gestul tânărului mi s-a părut total deplasat.

Mulţi tineri români trăiesc cu impresia ca sunt o generaţie de sacrificiu, că viaţa lor a fost jertifită pe altarul tranziţiei blestemate, că ei nu sunt atceva decât cobaii trecerii de la comunism la capitalism. Situaţia lor nu este nici pe departe unică în istorie şi poate nici comparabilă cu a altor generaţii.

Ce putem spune despre generaţia României Mari, care în floarea vârstei a luat arma în mână împotriva bolşevismului? Oricât ai încerca, un picior sau o mână lăsată în Caucaz nu semănă cu o mărire de TVA. O degerătură sau un frate îngropat în stepa rusească nu se poate compara cu scumpirea gazului sau a curentului electric. Nu-i bravadă ieftină, patriotism de mucava, dar eu unul nu am auzit ca atunci cineva să fi dat bir cu fugiţii sau să spună: "E războiul lor, nu-mi pasă, eu emigrez".

Un exemplu că românul nu este laş, aşa cum încearcă acum unii să-l descrie, este şi faptul că pe frontul rusesc, în încleştarea cu ciuma roşie, oştenii români au primit 17 Cruci de Fier germane – cele mai multe decoraţii de acest gen din toate armatele Axei, după germani! A urmat un alt val de sânge, spre Vest de data aceasta, iar ruşii, şmecheri, au ştiut să ne arunce acolo unde era mai greu, pentru a cruţa sângele fanaticilor lui Stalin. Iar la întoarcere pe ai noştri nu i-a aşteptat pacea, ci o lungă puşcărie (pentru cei mai muţi dintre ei, şi cei mai curajoşi).

Cum nu putem deosebi lesne întotdeauna veteranii reali de impostori, eu unul cred că trebuie să-i respectăm pe toţi, măcar în numele camarazilor lor de arme, adormiţi cu ţara-n suflet.

✝ REMUS COCOŞ

În ziua de 29 ianuarie a. c., în oraşul de sub Tâmpa, inima camaradului nostru de ideal şi suferinţă Remus Cocoş a încetat să mai bată. Împlinise, în octombrie trecut, venerabila vârstă de 91 de ani.

Remus Cocoş s-a născut la 11 octombrie 1914, în comuna Şomârtin din Ţara Făgăraşului. A crescut la uşa altarului şi a fost educat în duhul credinţei în Dumnezeu şi al dragostei de neam de către tatăl său, preotul Lazăr Cocoş. La terminarea studiilor primare şi liceale, în 1931, s-a înscris la Facultatea de Teologie din Bucureşti, iar un an mai târziu şi la Facultatea de Drept, pe care a absolvit-o în 1936.

Încă din timpul studenţiei s-a alăturat Mişcării Legionare, mişcare care preluase şi se străduia să ducă mai departe idealurile generaţiei de la '22. În duhul acestei generaţii îşi desăvârşeşte educaţia, devenind membru activ al Centrului Studenţesc Legionar din Bucureşti. În această calitate, cunoaşte de timpuriu rigorile, fiind arestat pentru scurte perioade în 1933 şi 1937, iar pentru o perioadă mai lungă în 1939.

În 1937 este încorporat şi face şcoala de ofiţeri de artilerie, iar după izbucnirea războiului, în 1941, este trimis pe frontul de răsărit. Pentru fapte deosebite de arme, este decorat, avansat în grad, iar în 1944 demobilizat. În acelaşi an este numit judecător la Tribunalul din Făgăraş, pentru ca un an mai târziu să fie epurat din magistratură şi internat o vreme în lagărul de la Caracal, ca „duşman al poporului".

În 1948 este arestat, judecat şi condamnat la 5 ani temniţă grea, pedeapsă pe care o execută în cea mai mare parte în lagărele de muncă de la Canal. În 1953 se eliberează, dar i se fixează domiciliu obligatoriu, mai întâi la Făgăraş, iar apoi la Sibiu. Până în 1955, neavând drept de muncă în specialitatea sa, munceşte ca muncitor necalificat prin diferite întreprinderi, iar după această dată obţine un post de jurist-consult într-o comună de lângă Braşov, de unde se şi pensionează în 1977.

După 1989, împreună cu alţi camarazi de suferinţă, pune bazele Asociaţiei Foştilor Deţinuţi Politici – Filiala Braşov, iar în 1995 este ales preşedinte al acestei Filiale, funcţie pe care a deţinut-o până la trecerea sa în eternitate.

Plecarea lui Remus Cocoş a lăsat un mare gol în „obştea" mucenicită a celor ce au visat frumos şi s-au străduit să facă din visul lor realitate.

Dumnezeu să-l odihnească în ceata drepţilor Săi.

Nicolae Purcărea

✝ VASILE CIORCILĂ

După o lungă şi grea suferinţă, ne-a părăsit Vasile Ciorcilă, fratele nostru de suflet şi camaradul nostru de suferinţă din închisorile comuniste. Născut la 11 august 1923 în comuna Măgura (jud. Bacău), a fost vrednic elev al Liceului Industrial din Braşov, unde a luat contact cu Mişcarea Legionară, încadrându-se în unitatea F.d.C. (Frăţiei de Cruce) din acest liceu, fapt ce-i va marca întreaga viaţă. A fost arestat şi condamnat de regimul antonescian, executând 12 ani de închisoare (1942-1954). Rămas credincios tradiţiei creştine a Neamului Românesc şi luptei pentru învierea lui, neacceptând nici un compromis cu regimul comunist, a fost arestat pentru a doua oară în 1958 şi condamnat de 25 ani muncă silnică, eliberându-se în anul 1964, după executarea a 18 ani de închisoare sub cele două dictaturi – antonesciană şi comunistă. După eliberare s-a stabilit în Piatra-Neamţ, rămânând credincios până la sfârşitul vieţii luptei începute încă din tinereţe, pentru salvarea neamului şi apropierea lui de Dumnezeu. A trecut în viaţa veşnică pe 16 ianuarie 2006, lăsând un marel gol în sânul A.F.D.P.L.A.R. – Neamţ.

Dumnezeu să-l odihnească şi să-l aşeze în rândul aleşilor Săi.

Neculai Popa

Răzvan Codrescu

Sonete noi (II)

NEVOLNICIE

De-ar fi să aibă dragostea putere,
n-am fi trădaţi de ce iubim mai tare,
şi nici o cruce, cît ar fi de mare,
nu ne-ar preface visul în durere.

E-n noi nevolnic duhul şi se cere
mai mult spre chip decît spre-asemănare,
iar carnea, răsucită-n mădulare,
pe limba ei se gudură şi piere.

Rîvnim smintit, şi irosim cuvinte,
şi nu-i în noi statornic nici un dor,
doar pofta ce ne-o ia pe dinainte...
Îi sîntem Firii pururi poticnire
şi neam de şerpi ne-mbie-n cloaca lor,
să năpîrlim, iubire cu iubire.

ROST DE VIS

Mai lasă uşa visului deschisă,
să mă strecor în el pe înnoptat,
căci unde nu e carne, nu-i păcat,
ci doar iubirea cea dintîi promisă.

Pe gînd în jos, ca din zapis uitat,
ceti-voi slova ta în mine scrisă,
şi-n ochii tăi solemni de basilisă
ca lacrima luci-voi de curat.

Şi dacă-aievea morţii-i sîntem pradă,
să dăm cu tifla anilor, din vis,
şi întinzînd iubirea ca o nadă,
cu duhul să plutim peste abis,
tăcut nuntind în poala celui care
ne-a străvisat cu sfînta lui suflare.

NICI CHIAR IUBIREA

Ne-asfinţesc pe cerul gurii cuvintele,
Nici un cântec nu mai are scăpare,
Doar iubirile, înalt prea sfintele,
Ca stâlpi de foc mai nălucesc în zare.

Atât rămâne la soroc: iubirea...
Dar greu îi dai de capăt în pustie,
Căci grei sunt paşii, tulbure privirea,
Şi carnea-n noi – istov de rană vie.

De nu va fi mai mare îndurarea
Decât nădejdea noastră de apoi,
N-om dibui în veci de veci cărarea,
Căci nici iubirea n-are pârgă-n noi
De nu-şi clăteşte colţul ei de stea
În Duhul care suflă unde vrea...

Amintiri din temnița Aiudului

ÎN SEARA ACEEA DUMNEZEU S-A CULCAT FLĂMÂND...

Aiud, sfârșitul deceniului șase al secolului trecut. Pe atunci, în această cumplită temniță se mai trăia, încă, „eroic”. Fără emfază și fără bravade inutile, însă. „Pensionarii” de aici, după ani grei de claustrare și privațiuni de tot felul, ajunseseră la un echilibru sufletesc, la un soi de înțelepciune care era cu totul altceva decât simplă resemnare. Se mai spera încă, se mai visa și, mai ales, se mai credea în puterea rugăciunii. Și încă ceva. Mulți dintre aceștia (mai ales dintre cei intrați de foarte tineri în temniță, unii abia ieșiți din adolescență) se spiritualizaseră în așa măsură încât parcă nici trecerea timpului nu-i mai afecta. Neapucând să intre în viață și necunoscându-i acesteia urâciunile și vicisitudinile, mulți dintre ei și-au păstrat candoarea și inocența adolescenței „dând – devenirii lor – sensuri verticale”.

În temnița Aiudului din acea perioadă existau oameni care parcă nu îmbătrâneau. Nici chiar fizic, nu numai sufletește. Am cunoscut câteva asemenea exemplare. Unul dintre aceștia, B. C., cu care am împărțit celula mai bine de un an, ar merita, poate, o prezentare specială, pentru că este o figură emblematică a acestui tip de „pușcăriaș”. Avea executați, la data când l-am cunoscut, aproape 20 de ani de temniță. Fusese arestat în 1941, pe când era în ultima clasă de liceu, așa încât jumătate din cei aproape 40 de ani pe care îi avea atunci îi petrecuse în detenție. Și, deși cunoscuse din plin toate ororile temnițelor prin care trecuse (trăise înfricoșătorul „fenomen Pitești”, lucrase vreo 2 ani într-o mină de plumb și multe altele), rămăsese aproape neschimbat. Și fizic, dar mai ales sufletește. Era de o seninătate și de o robustețe morală aproape de sfințenie. A început reeducarea, nu știu cum a trecut prin ea, dar, după 30 de ani, când l-am reîntâlnit în „libertate”, nu se schimbase aproape deloc. Doar zâmbetul îi era, parcă, nițel mai veșted. Desigur, nu erau toți așa, dar erau destui ca el care să răscumpere și păcatele, și neputințele celorlalți. Și peste toți acești oameni a venit ca un tăvălug „reeducarea”. În altă versiune decât cea de la Pitești, cu alte metode, dar cu rezultate la fel de tragice.

În reeducarea de la Aiud, pentru a fi înfrântă rezistența oamenilor, au fost întrebuințate metode mult mai rafinate și mai subtile decât cele întrebuințate la Pitești. Deși agresiunile fizice nu au lipsit (celor care au refuzat reeducarea li s-a aplicat un regim extrem de dur: înfometare, frig, izolări, neacordare de asistență medicală, lanțuri etc.), la bătaie nu s-a mai recurs. Și nu s-a mai recurs nu pentru că împilatorii ar fi devenit, între timp, mai umani, ci din cu totul alte motive. La Pitești toți subiecții asupra cărora s-a acționat erau tineri, toți erau proaspăt arestați și, mai ales, toți erau „fanatizați” în sensul bun al cuvântului, adică toți erau „robi” ai unei credințe. Pe scurt, toți erau, fizic și psihic, viguroși și rezistenți. Or, pentru a putea fi înfrânți mai ușor, era nevoie ca mai întâi să fie ruinați fizic și sufletește. Din aceste motive, la Pitești reeducarea a început prin aplicarea torturii fizice și psihice neîntrerupte și, în câteva luni, chiar și cei mai robuști au fost transformați în epave. La Aiud situația era, din acest punct de vedere, cu totul alta. Nici unul dintre cei care trebuiau să treacă prin reeducare nu mai era tânăr și, în plus, majoritatea (cu excepția celor arestați în 1958 și după) aveau în urma lor ani grei de detenție. Așa că, mai ales din punct de vedere fizic, toți erau la limita de jos a rezistenței. Apoi, în Aiud nu s-a recurs la bătaie și pentru că cei care au inițiat reeducarea voiau să dea acestei acțiuni un aspect „legal” și „uman”. Voiau – vezi Doamne! – să recupereze materialul uman din închisori, pentru ca să-l „redea societății”. De altfel, de acest lucru s-a și făcut mare caz în tot timpul cât a durat reeducarea.

După unele indicii, se pare că, această acțiune diabolică a fost hotărâtă în birourile Comitetului Central și ale Ministerului de Interne, în același timp în care au fost hotărâte și masivele arestări din anii 1958 și1959. După retragerea trupelor sovietice din România, comuniștii români au luat o serie de măsuri menite să intimideze populația și să preîntâmpine eventualele încercări de revoltă, pe de o parte, iar pe de altă parte să dovedească Moscovei că regimul comunist din România este consolidat și că poate face singur față „reacțiunii interne”. Printre măsurile pe care le-au luat atunci se numără și arestările operate în perioada imediat următoare retragerii trupelor sovietice. Tot atunci, însă, ei au hotărât și regimul care urma să fie aplicat celor din închisori, pentru ca aceștia să iasă de acolo nu cu aură de eroi, ci stigmatizați și compromiși, așa încât să nu mai constituie un pericol pentru regim. Din aceste motive, acțiunea a fost minuțios gândită și îndelung pregătită. Perioada de pregătire a durat mai bine de 3 ani, iar în momentul la care mă voi referi (sfârșitul anilor '50) ea era în toi.

Această perioadă de pregătire a început încă de la sfârșitul lui 1957, cu schimbarea conducerii închisorii. Atunci, celebrul colonel Koller, care păstorise „obștea” Aiudului câțiva ani buni, a fost înlocuit cu nu mai puțin celebrul colonel Gheorghe Crăciun. Alegerea nu a fost întâmplătoare, ci extrem de bine gândită, deoarece colonelul Crăciun era persoana cea mai indicată pentru ducerea la bun sfârșit a acțiunii aflate în pregătire. În tinerețe, acesta fusese muncitor cazangiu la atelierele CFR din Cluj și încă de pe vremea când era elev al Școlii de Ucenici, din cadrul acestor ateliere, luase parte la acțiunile antirevizioniste de la Cluj. Cu acea ocazie cunoscuse mai îndeaproape pe unii dintre membrii Corpului Studențesc Legionar, al căror călău va deveni mai târziu. Semidoct ca mai toți autodidacții, dar înzestrat cu o inteligență nativă și cu un oarecare talent oratoric, el s-a făcut remarcat printr-un discurs ținut cu ocazia unor manifestații care au avut loc la Cluj împotriva Dictatului de la Viena. După cedarea Ardealului de Nord, s-a refugiat la București și a lucrat la atelierele Grivița. Nu se știe precis, dar s-ar putea ca în timpul războiului să se fi apropiat de firava mișcare comunistă, așa cum altădată se apropiase de mișcarea naționalistă. În orice caz, chiar dacă nu a avut contacte cu comuniștii înainte de 23 august 1944, după această dată i s-au revelat și lui, ca oricărui semidoct, „marile adevăruri comuniste”. S-a înscris imediat în partid, pe care l-a slujit cu devotament de neofit până la dispariția acestuia, în decembrie '89. În 1945 a intrat în Poliție și, datorită istețimii și abnegației lui, a ajuns curând șef al Siguranței din Sibiu, iar după înființarea Securității, șef al Securității din regiunea Brașov. În această calitate a organizat și condus expedițiile împotriva grupurilor de partizani din Munții Făgărașului, trecându-i prin mână majoritatea membrilor mișcării de rezistență anticomunistă din Ardeal. Pe unii dintre aceștia îi va reîntâlni la Aiud și le va fi din nou năpastă.

Primul lucru făcut de colonelul Crăciun după instalarea sa în noua funcție a fost reorganizarea deținuților pe celule. Dacă până atunci repartizarea se făcea oarecum la întâmplare, de data aceasta formațiile de 4, 5 sau 6 oameni ce urmau să conviețuiască în aceeași celulă au fost cu grijă alcătuite, după criterii pe care noi nu le-am prea putut înțelege atunci. S-a ținut cont, în această alcătuire, și de alfabet, s-a ținut cont și de vârstă, s-a ținut cont și de afinități sufletești, și de adversități etc. Târziu s-a mai observat un amănunt, și anume că în fiecare celulă fusese introdus, pe cât a fost posibil, și câte un „piteștean” (deținut care trecuse prin Pitești), nu neapărat ca turnător sau colaborator al administrației (marea majoritate a celor care trecuseră prin Pitești, o dată încetată agresiunea împotriva lor și dispersați în marea masă a celorlalți deținuți, își reveniseră din acest punct de vedere), ci pentru că se miza pe faptul că, atunci când va fi declanșată reeducarea, aceștia vor fi primii care o vor accepta, influențându-i de la sine și pe ceilalți.

O dată cu această nouă repartizare a deținuților în celule, pentru „locatarii” Aiudului a început o perioadă extrem de critică, pentru că timp de mai bine de 2 ani oamenii au fost nevoiți să trăiască în aceeași formație, iar acest lucru a avut urmări nefaste asupra stării lor de spirit, știut fiind că menținerea, timp îndelungat, între patru pereți, a doi sau mai mulți oameni face conviețuirea de-a dreptul imposibilă. De altfel, aceasta se și urmărea: degradarea relațiilor dintre oameni și slăbirea rezistenței lor psiho- morale. S-au consumat atunci, în spatele ușilor ferecate, adevărate drame. Oameni echilibrați, care înainte fuseseră prieteni buni, sau doar se respectaseră reciproc, au ajuns să nu se mai poată suferi, să se urască cu înverșunare chiar. Fiecare agresa pe ceilalți cu ticurile sale, cu tabieturile sale, cu automatismele sale, și era agresat, la rândul lui, de ticurile, tabieturile și automatismele celorlalți. Îți trebuia o mare capacitate de înțelegere și încă o și mai mare capacitate de autocontrol pentru a-ți putea stăpâni resentimentele care o luau razna. Cu toate acestea, de cele mai multe ori, oamenii, spre cinstea lor, au reușit să-și înfrângă resentimentele.

Pe lângă toate acestea, au mai fost luate și alte măsuri menite să facă de nesuportat viața deținuților. Au fost, de exemplu, înăsprite până la aberație regulamentele de ordine interioară, iar vigilența celor însărcinați să supravegheze respectarea lor a sporit considerabil. De la 5 dimineața, când se dădea deșteptarea, și până la 10 seara, când se dădea stingerea, deținutul nu avea voie să aibă nici un fel de activitate, nici manuală, nici intelectuală. Aproape din 10 în 10 minute „pleoapa” vizetei prin care eram spionați se ridica și cea mai mică abatere sau presupusă abatere de la regulament era aspru pedepsită. Și pentru că – din considerente „umanitare”, vezi Doamne! – în perioada respectivă bătaia era, în principiu, interzisă, s-au inventat alte feluri de pedepse. Dintre acestea, cea mai des aplicată, pentru că era cea mai eficientă fără să pară brutală, a fost izolarea, care consta în executarea a 3, 5 sau 7 zile de izolator. Ce însemna aceasta? Deținutul respectiv era scos din celula în care era „cazat” împreună cu alți deținuți și băgat singur într-o cameră-izolator (colonelul Crăciun amenajase o secție specială cu astfel de camere) care, în afară de o tinetă (un mic hârdău pentru necesități fiziologice) fără capac, era complet goală, cu ciment pe jos și cu un ochi de geam sus, aproape de tavan, cel mai adesea spart. În aceste condiții, deținutul respectiv, sumar îmbrăcat și cu rația alimentară redusă la mai puțin de jumătate (o zi i se dădea mâncare, două nu!), trebuia să execute cele 3, 5, 7 sau chiar 11 zile de pedeapsă. S-ar părea, la prima vedere, că o astfel de pedeapsă nu era chiar atât de inumană. Numai la prima vedere, însă, pentru că în realitate era cumplită. Mai ales iarna, motiv pentru care asemenea pedepse se dădeau cu duiumul tocmai atunci. Vara izolările erau mai mult goale. Rapoarte de pedepsire se făceau de către „caralii” și în acest anotimp, însă erau păstrate cu grijă în așteptarea sezonului rece. Asocierea foamei cu oboseala și mai ales cu frigul (pentru a nu îngheța, trebuia să te miști încontinuu) dădeau rezultate „excepționale” din punctul de vedere al torționarilor. După câteva ședințe de asemenea „terapie”, chiar și cei mai „încăpățânați” dintre „bandiți” erau sau dresați, sau terminați. Și dacă cei mai tineri și mai sănătoși dintre noi reușeau totuși să reziste, prin vârstă și cerbicie, celor bătrâni sau bolnavi o asemenea experiență le era, de cele mai multe ori, fatală. Căci, în asemenea condiții, pentru a nu îngheța trebuia să reziști tentației de a te întinde pe jos și de a adormi. Or, cei bătrâni sau bolnavi nu puteau realiza o asemenea performanță. Doar după câteva ore de stat în picioare

☛

ÎN LOC DE RUGĂCIUNE

În seara asta, Doamne, Te vei culca flămând,
Azima rugăciunii n-o vei avea la cină,
Nici blidul de smerenii, nici stropul de lumină
Ce-mi pâlpâia altdată în candela din gând.

Sunt prea sărac, Stăpâne, nu am ce-Ți oferi
Să-ți stâmpăr foamea, furii mi-au tâlhărit cămara
Și de puținul suflet ce îl păstram ca sara
Să am, ca tot creștinul, cu ce Te omeni.

Aș vrea să-Ți pot întinde un gând sfios măcar,
Dar nu, nu pot, grădina mi-e vraiște și mi-e goală,
Mi-a mai rămas pe-un lujer o singură petală
Și pe un ramur veșted un singur fruct amar.

De l-aș culege-n pripă să Ți-l aduc prinos,
Șoptind o rugăciune și tremurând o cruce,
Ar fi păcat de moarte că, Doamne, Ți-aș aduce
Otravă-n cupe sparte și Te-aș târî prea jos.

Zădarnic stai de veghe și-aștepți umil și blând,
Azima caldă-a rugii n-o vei avea la cină
Și-n cerul Tău de gheață cu țurțuri de lumină
În seara asta, Doamne, Te vei culca flămând.

Demostene Andronescu

sau de mărşăluit, un bătrân se prăbuşea literalmente. Şi pentru a lămuri ce însemna pentru un om în vârstă o asemenea experienţă, voi relata un caz autentic.

În iarna anului 1959, în preajma Crăciunului, executam o pedeapsă de 7 zile de izolare, pentru nu mai ştiu ce abatere săvârşită în vara aceluiaşi an. Şi pentru că era o perioadă foarte geroasă, toate celulele izolatorului erau ocupate. Nu ştiam însă cine îmi sunt vecinii, pentru că eram straşnic supravegheaţi, şi apoi eram şi prea sleiţi ca să mai încercăm să comunicăm între noi. Fiecare ne rumegam în singurătate revolta şi neputinţele, ascultând „cum trece timpul şi cum cugetă nimicul". Eram în seara celei de-a 4-a sau de-a 5-a zile de pedeapsă şi mă pregăteam, făcând mişcări de încălzire, să traversez încă o noapte albă... Aşteptam – fără să sper nimic, ci doar aşa, ca să am certitudinea trecerii timpului – să se anunţe stingerea, care se dădea la ora 22. Înainte de aceasta, gardianul deschidea uşile şi arunca în fiecare celulă câte o pătură sau, mai exact spus, câte o zdreanţă ce fusese cândva pătură, şi care trebuia să ne servească şi de saltea, şi de pernă, şi de învelitoare. În sfârşit, s-a deschis uşa şi gardianul aruncă înăuntru pătura respectivă, zicându-mi în batjocoră (era unul dintre acei gardienii cărora le plăcea să se amuze pe seama suferinţelor noastre): „Na, pune-ţi pijamaua şi te culcă!". Apoi, rânjind satisfăcut de „gluma" pe care o făcuse, trânti uşa, o încuie şi trecu mai departe. Am fost tentat să-i ripostez cu o sudalmă, însă eram prea dezolat şi prea scârbit, aşa că l-am lăsat în plata Domnului. Am luat pătura, am pus-o ca pe un şal pe spate şi apoi, după ce am mai făcut câteva mişcări de încălzire, m-am tras într-un colţ mai ferit, să-mi fac rugăciunea de seară. În acest timp gardianul continua să împartă, o dată cu păturile, şi „glumele" lui nesărate. Deodată atenţia mi-a fost atrasă de un incident care se consuma la o distanţă de câteva celule de celula mea. Când „caraliul" a deschis uşa pentru a arunca înlăuntru pătura şi a-şi plasa „gluma" (pe care o repeta încântat de fiecare dată), de dincolo de uşă îl întâmpină un glas stins şi rugător, care se vedea că este al unui om ajuns la capătul puterilor: „Domnule plutonier, vă rog, scoateţi-mă de aici! Sunt bolnav şi, dacă mă mai ţineţi încă o noapte aici, mor". La care răspunsul a venit prompt şi rostit cu glas tare, ca să fie auzit de toţi „bandiţii": „Mori în Paştele mă-tii, că de-aia te-am adus aici, să mori!". Şi, furios, nemernicul trânti uşa, răsucind cu năduf cheia în broască. În acel moment s-a dezlănţuit vacarmul. Toţi cei care ne aflam în seara aceea la izolare am început să batem, ca la comandă, cu pumnii şi piciorele în uşi şi, cum erau metalice, zgomotul produs era asurzitor. În plus, au început şi vociferările. Toţi strigam cât ne ţinea gura: „Criminalilor, scoate-ţi omul de acolo şi duceţi-l la infirmerie, că într-o zi veţi da socoteală de toate aceste crime!". La început, gardianul a încercat să ne intimideze cu înjurături şi ameninţări, dar, dându-şi seama că gluma se îngroaşă, s-a speriat rău de tot. Aveau dispoziţii severe să evite asemenea provocări, pentru care puteau fi aspru pedepsiţi. De aceea a devenit mai conciliant, adresându-ni-se aproape rugător: „Oameni buni, liniştiţi-vă! Ştiţi foarte bine că eu nu pot să-l scot de acolo. Ştiţi foarte bine că, după ora 10 seara, nu se mai poate deschide celula decât în prezenţa procurolului". „Să vină procurorul!", strigarăm cu toţii în cor, lovind tot mai violent în uşi. Intrat de-a binelea în panică, gardianul părăsi în pas alergător Secţia, ducându-se după ajutoare. Simţindu-ne nesupravegheaţi, am început să vorbim între noi nestingheriţi şi, astfel, am aflat că cel pentru care ne-am răzvrătit nu era altul decât Constantin Gane (moş Costache Gane, cum îi spuneam noi), autorul minunatei cărţi istorico-literare *Trecute vieţi de doamne şi domniţe*, apărute în trei volume în anii '30 şi premiate de Academia Română.

Şi pentru că am amintit de această carte, să-mi fie permisă o paranteză. După ce m-am eliberat din închisoare, prin anii '70, am găsit întâmplător la un anticariat primul volum, apărut în 1932, care avea o dedicaţie-autograf a autorului, pe care o reproduc pentru că este foarte frumoasă, dar şi pentru că ea ne relevă crezul literar şi artistic al celui care a fost Constantin Gane: *Peste scheletul Istoriei – flori. Deasupra exuberanţei literare – adevăr.*

La vremea aceea (sfârşitul anului 1959), moş Gane avea 74 de ani şi, culmea, fusese luat la izolare din infirmeria-spital a închisorii, unde fusese internat, cu câteva zile mai înainte, pentru o distrofie avansată. La aflarea acestui amănunt, ne-am ambalat din nou şi au reînceput, parcă şi mai înverşunate, bătăile în uşă şi vociferările. După câteva minute a reapărut pe Secţie gardianul, însoţit de ofiţerul de serviciu şi de un ofiţer politic. Aceştia au încercat să ne potolescă, însă intervenţia lor brutală şi ameninţătoare ne-a înverşunat şi mai mult. La un moment dat şi-a făcut apariţia pe Secţie însuşi comandantul închisorii, colonelul Crăciun. Locuinţa acestuia fiind situată într-o clădire din incinta penitenciarului, probabil că larma provocată de „răzmeriţa" noastră îi ajunsese la urechi. De cum a intrat pe Secţie, ni s-a adresat cu o voce tunătoare: „Ce e, mă, ce se întâmplă aici?

S-a încins tărâţa în voi?". În acel moment s-a făcut linişte şi unul dintre noi i se adresă clocotind de indignare: „Domnule colonel, ceea ce se întâmplă aici este adevărat genocid, este crimă împotriva umanităţii. Şi d-voastră patronaţi aceste crime. În loc să daţi asistenţă medicală celor bolnavi, îi luaţi din spital şi îi aduceţi aici, pentru a le grăbi moartea. Daţi dispoziţie ca bătrânul Gane să fie dus îndărăt la spital, că de nu o veţi face, nu vom înceta protestul până nu va veni aici Procuratura!". Colonelul Crăciun s-a consultat câteva momente cu cei doi ofiţeri şi cu gardianul şi, înţelegând despre ce era vorba, ni se adresă mai împăciuitor: „Liniştiţi-vă, camaradul vostru va fi luat de aici şi va primi asistenţa medicală necesară!". Apoi ordonă gardianului să scoată bolnavul din izolator şi să-l ducă la spital. Mai împărţi câteva ordine subalternilor şi apoi plecă într-ale lui. Despre moş Costache Gane nu am mai aflat, în toţi cei 4 ani cât am mai stat în Aiud, nimic. Târziu, după eliberare, am aflat, de la un medic fost deţinut şi el, că autorul *Trecutelor vieţi de doamne şi domniţe* trecuse şi el la cele veşnice în spitalul penitenciarului Aiud, în aprilie 1962. Dumnezeu să-l odihnească.

După plecarea colonelului Crăciun şi a celor care îl însoţeau, peste Secţia-Izolator a Aiudului s-a aşternut o linişte rece ca de promoroacă, iar sufletele „locatarilor" s-au retras chircite într-o resemnată aşteptare. Eu, după ce am mai dat de câteva ori în clocot, m-am tras în colţul meu, să-mi continui rugăciunea de seară. Eram însă atât de răvăşit sufleteşte şi atât de revoltat încât am simţit că nu mă mai pot ruga. Deodată m-am pomenit zicând cu glas aproape tare: „În seara asta, Doamne, Te vei culca flămând..."

Demostene ANDRONESCU

OSUARUL DE LA AIUD

CIOBANUL ȘI „FUTELNIȚA"

„Pe la 3-4 ani, Mama îmi spunea o istorioară. Un evreu își trimite copilul la un cioban, ca să-l învețe o limbă românească pură. După câteva luni, bate cineva la ușă: «Sunt eu, ciubanul, ți-am adus cupilul!». Râdeam de pronunția aceea ciudată. Dar ce era un evreu? Mama n-a știut să-mi explice..."

(Mircea Cărtărescu)

I. Unde este vorba mai ales despre Cioban

În anul când se năștea Mircea Cărtărescu, colegul meu de bancă de la Loga, Constantin Mareș, român după nume, evreu după mamă, ne-a spus „istorioara" de mai sus, într-un joc de accente de mare efect. La vremea aceea, în 1956, nu spuneam „istorioare", ci bancuri cu evrei, care circulau cu duzinele, erau libere și savurate, iar cele mai multe erau scoase și spuse de evreii înșiși. Nu se punea problema de antisemitism, ca acum! De fapt, din cel de față, afară de „pronunția aceea ciudată" de atunci, Mircea Cărtărescu pare să nu fi realizat nici acum, la maturitate, că e luat în derâdere Ciobanul, nu evreii!

Citind articolul „O vină istorică" a lui Mircea Cărtărescu (MC), mi-am adus aminte de acei ani când aveam cartele pentru alimente și îmbrăcăminte, când liceul românesc se transformase în „școala medie de zece ani" și singura mașină care circula noaptea în cartierul nostru timișorean era duba neagră. Eram o țară ocupată, subjugată.

Am remarcat respectuosul gest al autorului față de mama sa, scriind cuvântul cu literă mare, dar am rămas perplex (după atâția ani de viață, mi se întâmplă tot mai rar) să aflu că mama sa nu a știut să-i explice ce este un evreu! Nu se poate să spui așa ceva despre o mamă bucureșteană din acea perioadă, pentru că anihilează istoria, realitatea socială, o lume bucureșteană care era acolo dinainte de război și după aceea. Anihilează și litera mare de la începutul cuvântului mamă! Se poate, dragă Mircea Cărtărescu?! Rămâie vorba între noi, dar și Ciobanul din creștetul Carpaților știe ce este un evreu...

În articolul „O vină istorică" (apărut în *Jurnalul Național* din 5 iulie 2005), Mircea Cărtărescu străbate întreaga distanță din copilăria sa până în zilele de astăzi, cu istorioare (bancuri cu Iţic și Ștrul), cu parabole (interesante) pe tema antisemitismului (foarte frumos, apreciabil și lăudabil, numai că anumite constatări reale despre evrei nu înseamnă antisemitism), cu relevații indignate despre vina românilor față de evrei – și trage concluzia că „avem datoria să ne recunoaștem vina istorică față de evreii din România, ca un prim pas spre recâștigarea onoarei noastre de popor civilizat, european". Mă rog, asta-i concluzia sa, opinia sa; este dreptul său inviolabil de expresie.

Dar ce ne facem cu Ciobanul? Fiindcă și Ciobanul face parte din poporul român și are dreptul inviolabil de expresie: „Apoi, Domnule Mircea Cărtărescu, io-s român și nu mă simt vinovat față de evrei! Io nu le-am făcut nici un rău, nici măcar când au râs de mine. Nici fiu-meu, care-i tot cioban, de o vârstă cu dumneata, nu le-o făcut nimic niciodată! Și eu, și el avem necazurile noastre și alte vini, nu ne mai pune și dumneata una în spate! Că nimeni nu ne-a întrebat pe noi atunci, de demult, la război, ce să facă cu evreii! Opriți-vă la domnii care o condus lumea atuncea, care tăiau și spânzurau cum vroiau, nu la noi, poporul român!".

Are dreptate și Ciobanul, spune și el o parte de adevăr. Este indignant ca, după 65 de ani, să vină un poet răsfățat și cățărat pe scara oportunismului ideologic și să-l învinovățească, să-i vorbească de „onoarea noastră de popor civilizat, european": Expresie, de altfel, absolut nelalocul ei, umflată, tipic dâmbovițeană, împrumutată din clișeele retorice ale noilor politruci! Expresia de mai sus este, la o analiză mai atentă, una mai degrabă necivilizată și nedemocratică, pentru că lasă de înțeles că europenii ar fi mai cu moț, „mai superiori" decât alții, de pe alte continente. Dar așa se manifestă spuma bucureșteană (autointitulată „elită"), atât de obsedată să pară pur „euro-atlantică" încât s-a redus intelectual la o singură idee fixă: *intratul în Europa.* Spuma bucureșteană a devenit de ani de zile simbriașă-trâmbițașă asurzitoare, să nu se mai audă nimic altceva în jur. Privind-o și auzind-o, îți amintește (deși nimeni nu mai vrea să-și amintească) de fixomanii construcției comunismului. Spumă de val murdar, atunci și acum!

În paranteză, dacă cineva le-ar spune: „Liniștiți-vă, sunteți în Europa de când Apollodor din Damasc a făcut podul peste Dunăre! E rândul vostru să faceți ce au făcut romanii în urmă cu două mii de ani: ordine și muncă". Atunci să vezi reacție isterică! Cum îndrăznește cineva din afara Bucureștiului să-i învețe ceva pe ei, care-s toți poeți talentați, „optzeciști" postmoderniști, erudiți de „Ștefan Gheorghiu" și „22-GDS", sau filosofi de jurnal păltinișean!

Pardon, scuzați, a fost o scurtă paranteză... Dacă începeau românii cu poduri și autostrăzi, cu lege și curățenie, azi ne-ar ruga UE să ne afiliem la ea... Dar să ne întoarcem la Ciobanul nostru și la Mircea Cărtărescu, acest nou trâmbițaș al holocaustului în fața intrării Institutului „Elie Wiesel", unde cercetarea-i gata aranjată, dar mai e nevoie, de ochii lumii, de niscaiva cercetători-trâmbițași autohtoni, cu nume de oarecare greutate. Și Mircea Cărtărescu își scrie *curriculum vitae* în acest articol pe care-l încheie cu: „...caut antisemitismul în cele mai ascunse zone ale minții mele să-l localizez, să-l izolez. Abia în acest fel voi fi liber de el". Bravo Mircea Cărtărescu, așa să faci! Ți se vor deschide porțile împărăției! Sigur că acest final-angajament este un îndemn pentru toți românii, din țară și diaspora, să facă la fel ca tine! Mobilizator și „orbitor" îndemn, din miezul altui „ev aprins"!

Nu știu cum va fi cu Ciobanul ...El nu-i oaie de turmă. El e baciul lor...

II. Unde este vorba mai ales despre „futelniță"

Nu a trecut mult și citesc într-o notă din *România Liberă* că „Târgul de Carte București s-a închis" și lui Mircea Cărtărescu i-a fost decernat premiul AER (pardon, Asociația Editorilor din România) pentru cartea *De ce iubesc femeile.* Bravo, Mircea Cărtărescu, vezi cum s-au deschis deja porțile împărătești/împărăției, dacă știi cum, când și unde să trâmbițezi?! Dar asta nu-i tot. Mai aflăm din nota RL că: „Pe lângă cei trei boieri ai minții, a apărut al patrulea". Ceilalți ar fi Andrei Pleșu (*Despre îngeri*), H. R. Patapievici (*Omul recent*) și Gabriel Liiceanu (*Ușa interzisă*) Ce supra-academică nominalizare, care va stârni puternice reacții printre scriitorii marii uniuni, dintre care unii vor face angină pectorală de ciudă, aflând că numai patru sunt „boieri ai minții", și toți aliniați de-a lungul cheiului dâmbovițean, nici un provincial, nici un parizian! Păi cine este de vină că ăialalți nu și-au căutat antisemitismul în cele mai ascunse zone ale minții și, găsindu-l, nu l-au lichidat?! Au stat așa, mai deoparte, măreți, ca și Ciobanul pe crestele Carpaților...

Mircea Cărtărescu este isteț, a prins vremurile de-un picior, îmi place. Dovada este că a doua zi m-am urcat în avion, am trecut oceanul, am cumpărat *De ce iubim femeile* – are 135 de grame, mi l-au cântărit la controlul bagajelor pe aeroport – și am decolat înapoi. Zbor la 11.000 de metri; afară, la înălțimea asta, sunt -56C, iar înlăuntru ni se servește *vegetarian pasta* și un vin prost, cu porția. Renunț, pun mâna pe creion și mă apuc de cartea celui de-al patrulea „boier al minții".

Cartea de 135 de grame începe cu o mărturisire: „Aveam tâmpitul obicei de a vorbi în citate" (ceilalți trei boieri ai minții îl au și acum), iar la pagina următoare aflăm: „Am rămas același *jerk*" (aici zice pe englezește, să nu înțeleagă Ciobanul ce este, dar Ciobanul și-a dat seama că-i „zmucit" de când a început să-și caute antisemitismul cu lumânarea aprinsă prin minte), după care intră în tema despre femei cu care s-a culcat pe unde a apucat, și cum. Asta este, în esență, cartea care s-a vândut mai bine decât cărțile celorlalți boieri ai minții pe malul bucureștean al Dâmboviței (de, lumea e mai sensibilă la femei decât la îngeri!). Să nu uit, că vreau să mă iau cu altele: după orgasm, Mircea Cărtărescu face mici filosofii, banale de când lumea, dar acum era rândul lui. Își aduce aminte și de „bancuri idioate", pe care le împărtășește cititorilor, cu evropenească complicitate, cum numai boierii (minții) se pricep s-o facă...

☛

Dar să intrăm mai în adânc: „...eu aveam 23 de ani şi pe futelniţa mea nu venise nici o femeie"; şi se consolează ca Huxley, alt boier al minţii, dar de pe altă gârlă, care a fost băiat mare până la 26 de ani. În sfârşit, a venit ziua mult aşteptată şi a devenit bărbat în mirosul de tocană al garsonierei în care şi-a pierdut virginitatea cu Irina, care va deveni securistă.

Apoi, după Irina, începe să-şi deschisă o agendă cu ejaculările sale, un fel de jurnal de futelniţă, ca să-i folosim expresia. Şi iată-l şi pe malul Senei, în sezonul în care „Parisul pute a pipi şi a languste", găzduit la un algerian şi o româncă, care în ultima seară îl invită să aibă o partidă de sex în trei. În această situaţie, boierul minţii se luptă cu hormonii dezlănţuiţi de *grappa* care îi ataca conştiinţa. Scenă mare, emoţii tari!

Vine stuardeza cu *fruit juice* şi mă întrerupe tocmai când aflam că Mircea Cărtărescu era într-o tabără de tineri scriitori, „pe undeva prin Banat... înfundat până în gât de mizeria sexului... cu o poetă nimfomană... care în acelaşi timp s-a dat oricui i-a spus vino"...

De data asta am lăsat cititul, am luat sucul şi am rămas pe gânduri. Chiar aşa: câţi ani am eu de am timp de irosit cu asemenea pagini scrise pentru elevii ajunşi la pubertate sau adolescenţii întârziaţi? Dar câţi ani are Mircea Cărtărescu? Uite, la anul împlineşte cincizeci! La cincizeci de ani şi întârziaţii se maturizează, dar Mircea Cărtărescu scrie de parcă a rămas, din punct de vedere psihosexual, în stadiul falic (între 3 şi 6 ani), după teoria lui Sigmund Freud! De ce dracu' nu şi-a publicat jurnalul de futelniţă până la treizeci de ani, că mai era o scuză? Nu se putea atunci, acum a dat lovitura publicitară la grupa mică. A vândut peste 40.000 de exemplare. Bravo lui, boier s-a făcut! Oare chiar e mulţumit de el? Dacă da, înseamnă că atât îl duce – boiereşte – mintea. Nu, că are minte, dar şi-o foloseşte cu interese de căpătuială, de boiereală! Ăia de la RL nu au greşit. Poate greşesc eu, am rămas în urmă, la realismul social, la adevărul istoric, la frământările omenirii, pe când astăzi predomină doar realismul sexual în arte şi literatură. Noua generaţie este sexografică, cultura sexului înainte de toate, falusul şi vulva în loc de toate! E fiziologic, e normal, necesar şi plăcut, dar oare chiar trebuie să devină dominant?! Din moment ce Asociaţia Editorilor din România premiază 135 de grame de fabulaţii sexuale scrise pentru clasa a patra primară, probabil că aşa este!

Repet şi repet: 135 de grame, pentru că asta am cumpărat, o cantitate scrisă fără nici o calitate literară sau intelectuală, o maculatură pentru sexopaţii care se masturbează când citesc agendele de ejaculare ale altora.

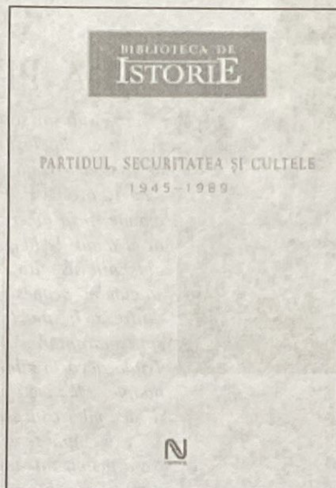
Ia să trimit eu cartea asta înapoi autorului şi să-i cer să-mi înapoieze banii! Ca aşa-i în UE şi chiar în Nord-America: marfa proastă se înapoiază şi banii se restituie. Întreb stuardeza dacă au un oficiu poştal în şura asta zburătoare, în care ne-a înghesuit şi legat vreo patru sute de călători, unii în alţii. Nu au! Păi cum, doar în toate cătunele din UE cu mai puţini locuitori decât suntem noi aici au oficiu poştal! Trebuie să aştept.

Înainte de a o pune în bagaj, răsfoind-o încă o dată, privirea mi-a fost atrasă de un nou capitol: „...*A lovely little jewish princess*..." Hop, aici trebuie să fie „The Hub" (adică, în limba Ciobanului, butucul roţii)! Şi am citit. Pe scurt, după ce a vizitat lagărul de la Auschwitz, a cinat într-un local evreiesc, unde era un grup de israelience încântătoare, care pur şi simplu l-au fermecat, făcându-l să-şi aducă aminte de Estera, o adevărată prinţesă a frumuseţii şi a minţii, „cu care nu m-am culcat niciodată", dar care l-a fascinat şi l-a făcut să înţeleagă, o dată pentru totdeauna, ce înseamnă cu adevărat o femeie. Romanţă sută la sută, „pe sub stele cu şase colţuri", până ce Ester a emigrat în Israel, cu părinţii ei...

Deştept băiat, ferice de Mama care l-a născut! Ajunge departe în viaţa lui, pentru el... Cât despre Cioban, vai de „futelniţa" lui, că n-o să-l premieze nimeni, niciodată...

Dr. Corneliu FLOREA
Octombrie 2005, Winnipeg – Canada

VITRINA CĂRŢII

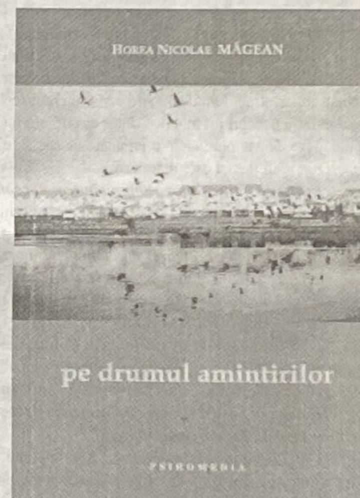
Partidul, Securitatea şi cultele: 1945-1989, vol. coord. de Adrian Nicolae Petcu, Ed. Nemira, Bucureşti, 2005

Dr. Teofil Mija, *Noi nu am avut tinereţe*, Ed. Lux Libris, Braşov, 2005

Vasile Hanu, *Participare (Memorii)*, Ed. Crisserv, Mediaş, 2005

Horea Nicolae Măgean, *Pe drumul amintirilor*, Ed. Psihomedia, Sibiu, 2005

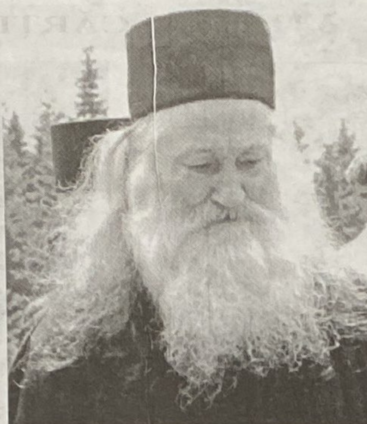

Rost. Cultural, politic, religios (Bucureşti), anul IV, nr. 36, februarie 2006 (număr închinat lui Ioan Alexandru)

Lumea credinţei. Magazin ilustrat (Bucureşti), anul IV, nr. 2(31), februarie 2006

Interviu cu Părintele Iustin Pârvu

«Cred cu tărie că cel mai mare duhovnic în viață este Părintele Iustin Pârvu de la Petru-Vodă. Este și cel mai puternic om duhovnicesc. Chiar dacă nu are nici un rang ierarhic, are rangul Duhului care i s-a dat și care nu se va putea lua de la el. Aș vrea ca Sf. Arhangheli și Maica Domnului să-i păzească pe ucenicii săi de ispita mândriei de a-i fi ucenici...»

(Pr. Gheorghe Calciu-Dumitreasa)

PĂRINTELE ARHIMANDRIT IUSTIN PÂRVU: "OMUL ROMÂNESC ȘI-A PIERDUT REPERELE..."

Sub un soare zgârcit, abia furișat peste dunga munților, câteva zeci de credincioși își așteaptă rândul la Părintele Iustin. Marele duhovnic de la Petru-Vodă, socotit un urmaș al Părintelui Cleopa, spovedește și câte 12 ore pe zi. Pletele și barba albe îl fac să pară un sfânt pogorât din icoane, însă umerii strânși, ca pentru a sprijini nevăzute poveri, vădesc în el omul de lângă noi. Se trezește o dată cu roua dimineții și în zilele obișnuite ascultă și povățuiește cam o sută de creștini, iar la sfârșit de săptămână primește și până la două sute de oameni. Firește, doar o parte dintre ei îi sunt fii duhovnicești. Pe aceștia îi spovedește, le dă canon spre îndreptare, îi împărtășește. Restul vin la el doar pentru «un sfat». Truda aceasta zilnică nu-l împiedică să slujească în biserică 3-4 ore pe noapte. Mănâncă puțin, doar seara. Iar somnul îi este un dușman căruia îi face mici concesii numai din când în când. Așa a ajuns la 88 de ani...

După ceasuri întregi de așteptare, am ajuns la Părintele Iustin. Ne-a primit într-un soi de hol îngust, între două chilii, potrivit pentru o discuție scurtă, nu pentru taifas. Deși a făcut ani grei de închisoare sub comuniști și a devenit o legendă vie a credinței, n-are vreme și nici nu vrea să vorbească despre sine. Crede că e mai degrabă nevoie să atragă atenția asupra descreștinării de care sunt păscuți românii, deși n-a încetat nici o clipă să creadă în viitorul acestui neam... (Cl. T.)

Părinte, cum sunt astăzi românii ortodocși, față de cum erau odinioară?

După ce au fost puși la grea încercare de ateismul comunist, românii s-au mai stricat în ultimii ani, s-au lăsat în voia unei libertăți nebune, care-i duce la atitudini necreștinești sau chiar anticreștine. Omul românesc și-a pierdut reperele și a răsturnat scara de valori. Ba mai mult: a devenit tot mai nepăsător cu sufletul lui, cu lumea în care trăiește. De fapt, era pe undeva de așteptat, după o jumătate de secol de comunism... Dar dacă răul de ieri era mai fățiș, răul de azi este mai perfid...

Erau mai buni creștini românii în regimul comunist ?

Se știe că, atunci când e persecutat efectiv, omul e mai treaz și mai credincios, își dă mai repede seama că nădejdea o găsești numai la Dumnezeu.

De ce spuneți că românii sunt mai nepăsători azi din punct de vedere religios ?

Pentru că mulți dintre cei care merg la biserică o fac numai formal, fără să-și plângă păcatele și fără să caute îndreptarea cu adevărat. De pildă, când vin la biserică de Înviere, mulți se limitează la a-și sfinți ouăle roșii și cozonacii, sau să ia lumină; apoi pleacă înainte de sfârșitul slujbei. Nu înțeleg nimic din această sărbătoare și nici sufletele lor nu se bucură într-adevăr. A rămas doar așa, ca un obicei, fără acoperire în credință și în faptele credinței, fără efecte concrete în viața și în inima lor.

E neamul nostru ortodox în primejdia de a-și pierde credința și identitatea, ba chiar, cum zic unii, de "a ieși din istorie"?

Păi ce este un neam? Neamul este legătura celor din trecut, prezent și viitor. Fiecare națiune este așezată de către Dumnezeu și, cum spune legenda, fiecare neam și-a luat partea de pământ care i-a fost dată. Ca de obicei, românul a venit ceva mai la urmă să se plângă la Sf. Petru că a rămas fără loc de așezare; și atunci Dumnezeu i-a dat grădina Sa cea mare, că de aceea am fost și suntem o țară râvnită de toți. Și ne-am obișnuit să trăim simplu, înfrățiți cu tot ce ne înconjoară, din frumusețea și din bogăția ei firească. Dar vremurile se schimbă, vin ispitele, vin provocările... Neam de păstori și de agricultori, românul nu este făcut să învârtă șurubul în fabrică, să îndoaie metalele în ateliere. Profilul său s-a deformat treptat, iar acum românul nici agricultor nu mai este, nici păstor, dar nici industriaș, nici negustor. E mai degrabă ca un om lepădat de soartă, ajuns mână ieftină de muncă, slugă pe la bogații lumii, adesea înstrăinat de sine și de ai lui. Vedeți, aici e problema, aici se pierde legătura de neam. Un neam trebuie să existe într-o continuitate, într-o unitate, să fie legat de o iubire, să fie luminat de o credință. Noi stăm tot mai prost și cu tradiția, și cu unitatea, și cu iubirea, și cu credința. Ne paște uitarea, ne paște dihonia, ne paște sminteala, ne paște deznădejdea. De aceea, trebuie rugăciune multă, trebuie redescoperită cu adevărat viața întru Hristos, că în El e și Unitate, și Dragoste, și Adevăr. Altminteri – vai și de neamul acesta!

Deci suntem un neam care s-a îmbolnăvit și are nevoie urgentă de vindecare, dar nu pe căi materiale, ci pe căi duhovnicești?

Da, cam așa este. E ca o boală sau ca o rătăcire. Am mai spus-o și altădată: știți cu ce seamănă astăzi poporul român? Seamănă cu poporul evreu în cei 40 de ani de rătăcire prin pustie, când a ieșit din robia egipteană și s-a îndreptat către Pământul Făgăduinței. Prin ce n-a trecut bietul nostru popor în ultima sută de ani? A trecut prin toate primejdiile, persecuțiile și nenorocirile, începând din 1917, cu revoluția bolșevică din Rusia învecinată, cu amândouă războaiele mondiale, cu tot calvarul comunist și neocomunist! Nu numai noi, ci întreg Răsăritul acesta ortodox, cei 36 de milioane de ucenici ai creștinismului din Balcani și întreaga Rusie sunt poporul evreu în cei 40 de ani de rătăcire prin pustie. Sunt acum vremuri de mare zbucium, în căutarea unei reașezări. Ne apasă sărăcia, foametea, plecarea tinerilor, pribegi după o bucată de pâine, ba chiar a intelectualilor noștri, expuși la cele mai umilitoare ascultări și munci pentru un ban pe care să-l aducă acasă, ca să-și poată hrăni copiii. Ei bine, românii aceștia care plâng după mamele lor de-acasă, care nu mai au o sărbătoare, nu mai au o duminică, sunt robii tuturor înjosirilor și necredințelor, ai tuturor păgânismelor turcești și arabe. Nu vedeți că am ajuns cerșetori ai Europei și ai lumii întregi? Cu atâta frământare, umilință și durere, cum să nu-ți vină în minte comparația aceasta, cu poporul iudeu rătăcind după Țara Făgăduinței? Dar în Țara Făgăduinței băgați de seamă că n-au intrat decât cei născuți și crescuți sub semnul libertății, care își lăsaseră toate amintirile în urmă, în casa robiei. La fel și astăzi, doar cei care își vor lăsa toate amintirile din perioada comunistă în urmă, doar aceia vor trece în noua „Țară a Făgăduinței", doar aceia se vor salva cu adevărat, când va voi și va da Dumnezeu. Cât va dura starea aceasta de acum, nu știu să spun; Dumnezeu știe. Mă tem însă că atât cât a durat stricăciunea, tot cam atât va dura și refacerea noastră moral-spirituală.

Din păcate, o întreagă civilizație aproape antihristică se interpune între noi și orice liman al făgăduinței: nu e mai e un pustiu, ci un bâlci al deșertăciunilor. Chiar sfinția voastră spuneați într-un alt interviu că ne confruntăm „cu o dispariție totală a vieții spirituale, cu decăderea omului, cu animalizarea lui". Că după ce a decretat că „Dumnezeu a murit", omul contemporan face și el toate eforturile să se sinucidă, cu o inventivitate și cu o încăpățânare de-a dreptul diabolice. Mai poți răzbi printre atâtea rele, când nici tu nu te simți prea bine?

Poți, putem, dacă, într-adevăr, „cu noi este Dumnezeu". Într-un fel, știți ce sunt toate aceste rele? Poate părea paradoxal, dar ele nu sunt altceva decât un medicament foarte bun pentru sănătatea noastră sufletească. Cu cât un popor este mai încercat, cu cât este mai expus la împilări și ispitiri de tot felul, cu atât poporul acela are șansa de a fi mai înțelept și mai destoinic în a învinge iadul. Să ne rugăm la Dumnezeu să învățăm din încercări, să ne călim în suferințe, căci răbdarea înțeleaptă și până la capăt este mântuitoare, după cuvântul lui Hristos.

Și stăpânirilor să ne supunem?

Da, dar numai până unde stăpânirea nu încalcă poruncile lui Dumnezeu. Cum să vă spun mai bine? Mă supun păstorului care intră și iese pe ușă, așa zicând. Cât despre cel care intră ca furul pe aiurea, chiar și prin altar, și prin școală, prin cârciumi, prin droguri, prin homosexualitate, prin toate fărădelegile care se vor acum legiferate, pe acela nu pot, nu trebuie și n-am voie să-l ascult. Noi, care avem răspundere, ce facem? Îl lăsăm pe Hristos ca să cădem la pace cu Antihristul? Să nu fie!

În orice caz, trebuie să fie mult mai greu să-ți îndeplinești menirea de duhovnic în astfel de vremuri...

Harul duhovnicului este azi puterea de a rezista șuvoiului tot mai uriaș de păcate care vine înspre el prin gurile credincioșilor. Trăim adesea experiențe cum n-au mai avut oamenii de până acum. Ca duhovnic și sfătuitor, afli atâtea grozăvii că obosești și riști să devii într-un fel insensibil. În ciuda acestora toate, trebuie însă să-ți păstrezi echilibrul și să lucrezi asupra oamenilor cu aceeași puritate a Duhului. Iar Dumnezeu plinește unde tu nu mai pridideşti.

A consemnat
Claudiu TÂRZIU

www.punctecardinale.ro
e-mail: redactia@punctecardinale.ro
PUNCTE CARDINALE S. R. L.
cont: B. R. D. Sibiu RO48BRDE330SV02146903300
ISSN: 1223-3145

Gabriel CONSTANTINESCU (director), Răzvan CODRESCU (redactor șef), Demostene ANDRONESCU (redactor șef-adjunct), Ligia BANEA (secretar de redacție), Marcel PETRIȘOR, Pr. Gh. CALCIU (corespondent SUA), Claudio MUTTI (corespondent Italia)
Adresa Redacției: 550399 SIBIU – Calea Dumbrăvii 109, tel./fax 0269/422536

Tehnoredactare computerizată PUNCTE CARDINALE
Tipar: Masib S.R.L